

Landinrichting

LANDINRICHTINGSPROJECT PLATEAU VAN MOORSEL

Inrichtingsproject 'Openruimtenetwerk VSGB'

**FIETSLINKEN IN HET OPENRUIMTENETWERK
PLATEAU VAN MOORSEL**

Eindvoorstel

plateau van Moorsel

INRICHTINGSPLAN

Vlaamse overheid

Landinrichting

februari 2009

LANDINRICHTINGSPROJECT PLATEAU VAN MOORSEL

Inrichtingsproject 'Openruimtenetwerk VSGB'

**FIETSLINKEN IN HET OPENRUIMTENETWERK
PLATEAU VAN MOORSEL**

Eindvoorstel

plateau van Moorsele

Vlaamse overheid

INHOUD

INHOUD.....	1
TABELLEN.....	3
FIGUREN.....	3
KAARTEN.....	5
DEEL 1. INLEIDING.....	6
1.1. Inleiding.....	6
1.1.1. Kader.....	6
1.1.2. Leeswijzer.....	7
1.2. Situering opdracht.....	7
1.2.1. Historiek.....	7
1.2.2. Landinrichtingsproject Plateau van Moorsel.....	7
1.2.3. Planprogramma – inrichtingsplannen.....	8
1.2.4. Kader inrichtingsplan fietslinken in het openruimtenetwerk Plateau van Moorsel.....	8
1.3. Inspraak en adviesprocedures.....	9
DEEL 2. PROJECTSITUERING.....	11
2.1. Ligging en afbakening van het projectgebied.....	11
2.2. Gebiedsbeschrijving.....	12
2.2.1. Fysische kenmerken.....	12
2.2.1.1. Reliëf.....	12
2.2.1.2. Bodem.....	12
2.2.1.3. Hydrologie.....	13
2.2.2. Landschap.....	15
2.2.3. Natuur.....	16
2.2.4. Bos.....	17
2.2.5. Landbouw.....	18
2.2.4.1. Situering van het landbouwgebruik.....	18
2.2.4.2. Bodemgebruik.....	18
2.2.4.3. Bedrijfstype.....	18
2.2.4.4. Productieomvang van de bedrijven.....	18
2.2.4.5. Leeftijd van de bedrijfsleiders.....	19
2.2.6. Archeologie en bouwkundig erfgoed.....	19
2.2.7. Recreatief medegebruik.....	21
2.2.8. Samenvatting belangrijkste karakteristieken per fietstraject.....	23
2.2.8.1. Kleine Everse Weg.....	23
2.2.8.2. Harenweg.....	24
2.2.8.3. Oude Keulse Weg.....	25
2.2.8.4. Konijnweg.....	26
2.2.8.5. Verbinding Koningin Astridlaan – Bosstraat.....	27
2.2.8.6. Burburepad.....	28
2.2.8.7. Perkstraat.....	29
2.2.8.8. Verbinding Perkstraat – Museumlaan.....	30
2.3. Juridische en beleidsmatige aspecten.....	32
2.3.1. Overzicht relevante randvoorwaarden.....	32
2.3.2. Ruimtelijke ordening.....	38
2.3.2.1. Ruimtelijke ordeningsrecht.....	38
2.3.2.2. Structuurplannen.....	40
2.3.3. Grond- en oppervlaktewater.....	42
2.3.3.1. Decreet integraal waterbeleid.....	42

2.3.3.2. Wet op de onbevaarbare waterlopen	43
2.3.4. Bodem.....	44
2.3.4.1. Decreet betreffende de voorkoming en het beheer van afvalstoffen	44
2.3.4.2. Decreet betreffende de bodemsanering	44
2.3.4.3 Erosiebestrijdingsplannen	45
2.3.5. Milieubeleid	45
2.3.5.1. Milieubeleidsplannen.....	45
2.3.6. Natuur	47
2.3.6.1. Decreet betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu	47
2.3.6.2. Natuurbeleidsplan	48
2.3.7. Bos	49
2.3.7.1 Bosdecreet	49
2.3.8. Landschap	49
2.3.8.1 Decreet tot bescherming van monumenten, stads- en dorpsgezichten	49
2.3.9. Archeologie	51
2.3.9.1 Decreet houdende bescherming van het archeologisch patrimonium.....	51
2.3.10. Toerisme en recreatie	52
2.3.11. Statuut van wegen, waterlopen en leidingen	53
2.3.12. Mobiliteitsbeleid	54
2.3.12.1. Decreet betreffende de mobiliteitsconvenant.....	54
2.3.13 Plattelandsbeleid.....	57
DEEL 3. PROJECTBESCHRIJVING	59
3.1. Planprogramma Landinrichtingsproject Plateau van Moorsel.....	59
3.1.1. Inrichtingsproject Openruimtenetwerk VSGB	59
3.1.2. Inrichtingsplan fietslinken als uitvoering van inrichtingsproject Openruimtenetwerk VSGB.....	59
3.2. Projectdefinitie en doelstellingen	60
3.3. Inrichtingsmaatregelen	63
3.3.1 Inrichten Kleine Everse Weg.....	63
3.3.2 Inrichten Harenweg.....	65
3.3.3 Inrichten Oude Keulse Weg.....	66
3.3.4 Inrichten Konijnweg.....	67
3.3.5 Inrichten verbinding Koningin Astridlaan - Bosstraat.....	69
3.3.6 Inrichten Burburepad.....	70
3.3.7 Inrichten Perkstraat.....	71
3.3.8 Inrichten verbinding Perkstraat - Museumlaan.....	72
DEEL 4. UITVOERINGSPROGRAMMA.....	76
DEEL 5. FINANCIERINGSPLAN	78

TABELLEN

Tabel 1:	Juridisch en beleidsmatige randvoorwaarden
Tabel 2:	Gewestplanbestemmingen binnen het projectgebied
Tabel 3:	Overzicht kostenraming
Tabel 4:	Kostenraming werken en grondverwerving per uitvoerende partner
Tabel 5:	Kostenraming werken en grondverwerving per financierende partner
Tabel 6:	Overzicht financieringsplan

FIGUREN

Figuur 1:	Profiel Kleine Everse weg
Figuur 2:	Concept fietspoort bij de Kleine Everse weg
Figuur 3:	Profiel Harenweg
Figuur 4:	Profiel Oude Keulse Weg
Figuur 5a:	Profiel Konijnweg, gedeelte niet holle weg
Figuur 5b:	Profiel Konijnweg, gedeelte holle weg
Figuur 6:	Profiel Koningin Astridlaan-Bosstraat
Figuur 7:	Profiel Burburepad
Figuur 8:	Profiel Perkstraat
Figuur 9 :	Profiel verbinding Perkstraat - Museumlaan

KAARTEN

ALGEMEEN SITUERENDE KAART

Kaart 1: Situering projectgebied

GEBIEDSBESCHRIJVENDE KAARTEN

Kaart 2: Reliëf

Kaart 3: Bodem

Kaart 4: Bebouwing

Kaart 5: Erosiegevoeligheid

Kaart 6: Hydrologie

Kaart 7: Ferraris

Kaart 8: Landschapsvisuele typering

Kaart 9: Biologische waardering en speciale beschermingszone

Kaart 10: Boslaag

Kaart 11: landbouwteelt

Kaart 12: Bedrijfstype

Kaart 13: Basisinventaris archeologie

Kaart 14: Recreatief medegebruik

JURIDISCH BELEIDSMATIGE KAARTEN

Kaart 15: Ruimtelijke bestemming

Kaart 16: Afbakening Agrarische en natuurlijke structuur

Kaart 17: Afbakening Vlaams stedelijk gebied rond Brussel

Kaart 18: Beschermd stads- en dorpsgezichten

Kaart 19: Relictzones

Kaart 20: Statuut van wegen, waterlopen en leidingen

Kaart 21: Trage wegen

PROJECTBESCHRIJVING

Kaart 22: Inrichtingsconcept en projectvoorstellen

Kaart 23 : Overzicht traject fietspaden binnen open ruimten

INRICHTINGSMAATREGELEN

Kaart 24: Detailkaarten Kleine Everse weg

Kaart 25: Detailkaarten Harenweg

Kaart 26: Detailkaarten Oude Keulse Weg

Kaart 27: Detailkaarten Konijnweg

Kaart 28: Detailkaarten Verbinding Koningin Astridlaan – Bosstraat

Kaart 29: Detailkaarten De Burburepad

Kaart 30: Detailkaarten Perkstraat

Kaart 31: Detailkaarten Verbinding Perkstraat - Museumlaan

DEEL 1. INLEIDING

1.1. Inleiding

1.1.1. Kader

Het decreet van 21 december 1988

De wettelijke basis voor landinrichting wordt gegeven door de artikelen 6bis en 11 tem 14 van het decreet van 21 december 1988 houdende de oprichting van de Vlaamse Landmaatschappij zoals aangevuld met het decreet van 22 november 1995 en gewijzigd bij decreten van 8 december 2000, 19 juli 2002, 7 mei 2004, 19 mei 2006.

Het besluit van de Vlaamse Regering van 28 mei 2004

Het voorliggend inrichtingsplan werd opgemaakt in toepassing van het besluit van de Vlaamse regering van 28 mei 2004 betreffende de procedure tot opmaak van landinrichtingsplannen en houdende de opheffing van het besluit van de Vlaamse regering van 6 juni 1996 houdende nadere regelen betreffende de landinrichting en houdende de wijziging van het besluit van de Vlaamse regering van 17 maart 1998 houdende de subsidiëring van de landinrichtingswerken, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 7 maart 2008. Dit besluit definieert de landinrichtingsplannen, regelt de procedures van adviesverlening en goedkeuring van de plannen.

Het subsidiebesluit

De partners die bijdragen tot de uitvoering van dit inrichtingsplan kunnen daarvoor een tussenkomst van het Vlaamse Gewest bekomen conform het besluit van de Vlaamse Regering van 17 maart 1998 houdende subsidiëring van de landinrichtingswerken, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 28 mei 2004 en van 10 oktober 2008. De subsidiëring van landinrichtingswerken uitgevoerd door gemeenten of provincies wordt nader bepaald bij Ministerieel besluit van 12 april 2006 houdende subsidiëring van landinrichtingswerken uitgevoerd door gemeenten of provincies.

1.1.2. Leeswijzer

Dit voorliggend ontwerp van inrichtingsplan is opgebouwd uit vijf delen.

Deel één omvat een algemene inleiding met het kader en de situering van de opdracht. Tevens komt de inspraak- en adviesprocedure aan bod.

Deel twee brengt de projectsituering van het projectgebied en zoomt op het einde in op de verschillende trajecten. Hierbij wordt ingegaan op de ligging en afbakening van het gebied, de fysische gebiedsbeschrijving en de juridische en beleidsmatige aspecten.

Vervolgens beschrijft deel drie de vooropgestelde inrichting van het projectgebied. Deze inrichting wordt gekaderd binnen de gebiedsopties, zoals opgenomen in het planprogramma, en binnen een inrichtingsconcept om een openruimtenetwerk te creëren.

Deel vier omvat het uitvoeringsprogramma. Dit omvat een overzicht van alle partnerschappen die binnen dit inrichtingsplan werden afgesproken. Ze hebben betrekking op de eventuele grondverwerving, de uitvoering van de maatregelen en het beheer achteraf.

De raming van de kosten van het volledige project wordt ten slotte overzichtelijk weergegeven in deel vijf, het financieringsplan.

1.2. Situering opdracht

1.2.1. Historiek

Voorliggend inrichtingsplan geeft uitvoering aan het landinrichtingsproject “Openruimtenetwerk Vlaams Stedelijk Gebied rond Brussel”. Dit is op zijn beurt één van de vier inrichtingsprojecten landinrichting van “Het plateau van Moorsel” waarvoor het planprogramma werd goedgekeurd in juni 2007.

Het project heeft in feite al een voorgeschiedenis in het “Brabants Plateau”. Reeds in 1999 werd de opdracht gegeven om voor de open ruimte tussen Brussel en Leuven de mogelijkheden van een landinrichtingsproject te onderzoeken. Omwille van ingrijpende veranderingen in de wetgeving landinrichting is dit project onder een andere vorm (Plateau van Moorsel) verder uitgewerkt.

1.2.2. Landinrichtingsproject Plateau van Moorsel

Binnen het hierboven geschetste kader kreeg de Vlaamse Landmaatschappij op 14 juli 2005 van de minister bevoegd voor landinrichting de opdracht om een landinrichtingsproject voor het Plateau van Moorsel uit te werken.

De eerste stap voor de uitwerking van een landinrichtingsproject houdt de uitwerking van een planprogramma in en de oprichting van een planbegeleidingsgroep.

Voor het inrichtingsproject “Openruimtenetwerk Vlaams Stedelijk Gebied rond Brussel (VSGB) “ werd de oprichting van de planbegeleidingsgroep en de benoeming van de leden hiervan vastgelegd bij ministerieel besluit van 24 juni 2008.

1.2.3. Planprogramma – inrichtingsplannen

Bij het landinrichtingsproject Plateau van Moorsel zijn de gemeenten Huldenberg, Kortenberg, Bertem, Tervuren, Zaventem, Wezembeek-Oppem en Kraainem betrokken. Het planprogramma voor het Plateau van Moorsel omvat vier inrichtingsprojecten landinrichting met name “Openruimtenetwerk Vlaams Stedelijk Gebied rond Brussel”, “Voervallei”, “Gewestweg N253” en “Dijleland” en werd door de minister goedgekeurd op 1 juni 2007.

Na de goedkeuring van het planprogramma wordt elk van de vier inrichtingsprojecten landinrichting uitgewerkt in een of meerdere inrichtingsplannen. Volgens artikel 9 van het besluit van de Vlaamse Regering van 28 mei 2004 omvat het inrichtingsplan de uitwerking van maatregelen, handelingen en werken die nodig zijn om het inrichtingsproject landinrichting te realiseren. Een inrichtingsplan omvat ook een uitvoerings- en financieringsprogramma dat de verantwoordelijke partners voor uitvoering en financiering aanwijst en de taken op elkaar afstemt. Het financieringsprogramma brengt het kostenplaatje in beeld samen met de financieringsmodaliteiten.

Dit rapport betreft het inrichtingsplan “Fietslinken in het openruimtenetwerk Plateau van Moorsel” als onderdeel van het “Openruimtenetwerk Vlaams Stedelijk Gebied rond Brussel”. In de rest van het rapport wordt de benaming “**inrichtingsplan Fietslinken**” gebruikt omwille van **practisch redenen**.

1.2.4. Kader inrichtingsplan fietslinken in het openruimtenetwerk Plateau van Moorsel

Het “inrichtingsplan fietslinken” is een eerste inrichtingsplan in een reeks inrichtingsplannen die uitvoer moeten geven aan de doelstellingen van het planprogramma voor het onderdeel “Openruimtenetwerk VSGB”.

Dit eerder thematische “inrichtingsplan fietslinken” behandelt vooral het thema uit het planprogramma “versterken recreatieve – functionele infrastructuur”.

Andere inrichtingsplannen zullen thematisch of gebiedsgericht ook andere thema’s uit het planprogramma aanpakken. (terug ruimte geven aan waterlopen, inrichting in functie van landbouw, herstellen Trage Wegen, enz.) . Dit gebeurt telkens vanuit het perspectief van het creëren van een *openruimtenetwerk*. Zie ook 3.2 en kaart 22.

Het fietsroutenetwerk dat kader vormt voor het “inrichtingsplan fietslinken” ligt, zowel recreatief als functioneel, als een web doorheen het inrichtingsproject landinrichting “Openruimtenetwerk Vlaams Stedelijk Gebied rond Brussel” (VSGB). Het inrichtingsplan wil door invullen van een aantal missing links in het provinciale fietsroutenetwerk aangevuld met een aantal prioriteiten op gemeentelijk niveau het fietsroutenetwerk in deze regio een impuls geven en bovendien snel tot realisatie op terrein te komen. Fietspaden zijn in de randstedelijke regio belangrijke elementen ten aanzien van:

- een verhoging van de leefbaarheid in dit versnipperde landschap met talloze verkeersbarrières

- o een betere garantie voor bescherming open ruimtes op termijn door deze via fietspaden een maatschappelijke functie (recreatie, functioneel) te geven en ze te verbinden
- o een ontsluiting van bedrijven- en kantoorzones voor woon – werkverkeer met de fiets
- o een betere ontsluiting van scholen voor fietsverkeer

Met dit inrichtingsplan worden lokale verbeteringen van een aantal deeltrajecten van het provinciaal functioneel en / of recreatief fietsroutenetwerk voorgesteld. Hierbij wordt voor financiering rekening gehouden met aanzienlijk aandeel mogelijke co-financiering vanuit Provincie Vlaams – Brabant en het fietsfonds Vlaams Gewest (zie 2.3.12 mobiliteitsbeleid) Een overzicht van het projectgebied wordt weergegeven in kaart 1

De gebiedsbeschrijving wordt voor de verschillende thema's vooreerst voor de volledige oppervlakte van het projectgebied meegegeven Indien relevant, wordt aangegeven voor welke trajecten deze informatie betrekking heeft in een aparte inspringende paragraaf. Uiteindelijk wordt deze informatie gebundeld door in te zoomen op de verschillende trajecten die onderdeel zijn van het inrichtingsplan.

1.3. Inspraak en adviesprocedures

Het inrichtingsplan wordt ingevolge de regelgeving opgemaakt door de Vlaamse Landmaatschappij, onder begeleiding van de planbegeleidingsgroep 'Openruimtenetwerk Vlaams Stedelijk Gebied rond Brussel' die door de Vlaamse minister bevoegd voor landinrichting werd opgericht bij ministerieel besluit van 24 juni 2008.

Het voorliggend voorstel van inrichtingsplan wordt, conform de regelgeving onderworpen aan een adviesprocedure. Deze adviezen kunnen het inrichtingsplan aanvullen of bijsturen. In aanloop tot de officiële adviesprocedure werd bij de opmaak van dit voorstel van "inrichtingsplan Fietslinken" heel wat voorbereidend overleg gepleegd.

De adviesprocedure van dit inrichtingsplan vangt aan met de kennisgeving van het inrichtingsplan aan de Commissie voor Landinrichting. Het voorliggend ontwerp van "inrichtingsplan Fietslinken" is onderworpen aan het advies van de Deputatie van de provincie Vlaams-Brabant en de gemeenteraden van de gemeenten Zaventem, Kraainem, Wezembeek-Oppem en Tervuren. Daarbij kan Het College van Burgemeester en Schepenen beslissen het inrichtingsplan gedurende 30 dagen ter inzage te leggen in het gemeentehuis; opmerkingen en bezwaren worden dan gevoegd bij het advies van de gemeenteraad. Op basis van deze adviezen maakt de Vlaamse Landmaatschappij onder begeleiding van de planbegeleidingsgroep het eindvoorstel van inrichtingsplan op. Dit wordt geadviseerd door

de Commissie voor Landinrichting, waarna het, bij positief advies, ter goedkeuring aan de minister bevoegd voor landinrichting wordt bezorgd.

Dit betekent dat het voorliggend plan als een voorstel moet worden beschouwd dat na de adviesronde kan worden aangepast als gevolg van de uitgebrachte adviezen.

DEEL 2. PROJECTSITUERING

2.1. Ligging en afbakening van het projectgebied

Het projectgebied van het “inrichtingsplan fietslinken” bevat de gemeentes Zaventem, Kraainem, Wezembeek – Oppem en een deel van Tervuren.

De Noordelijke grens wordt gevormd door de luchthaven van Zaventem.

Aan westelijke zijde vormt het Brussels Gewest de begrenzing. De zuidelijke grens wordt gevormd door het park van Tervuren en de vallei van de Voer. De open landbouwgebieden van het Dijleland vormen de oostelijke grens.

Het projectgebied is een typische Randstedelijke zone met een sterke verstedelijkingsdruk maar met tegelijk nog een interessant aandeel aan open ruimtes en groen.

De totale oppervlakte van het projectgebied is van ongeveer 4852 ha.

Administratief hoort het projectgebied grotendeels bij het arrondissement Halle- Vilvoorde. Enkel het deel van Tervuren behoort tot arrondissement Leuven.

2.2. Gebiedsbeschrijving

2.2.1. Fysische kenmerken

In onderstaande paragrafen worden zowel het reliëf, de bodem als de hydrologie van het projectgebied behandeld. Het mag duidelijk zijn dat deze onderdelen zeer nauw met elkaar verwant zijn en waar relevant de nodige verwijzingen zullen gebeuren.

2.2.1.1. Reliëf

Binnen het projectgebied neemt de hoogte toe van 25m in het noordwesten tot 120m in het zuiden van het projectgebied. Het reliëf wordt gevisualiseerd op kaart 2.

Hoogst gelegen is de omgeving van het Vier-Armen kruispunt aan de rand van het Zoniënwoud in het zuidelijk gedeelte van het projectgebied. Op het plateau van Moorsel bevindt zich de waterscheiding tussen de Voer en de Woluwe. Hoger gelegen is ook de waterscheiding (70m) tussen de Woluwe en de Molenbeek in het noordoosten van het projectgebied

Het projectgebied bevindt zich binnen het stroomgebied van de Woluwe. De vallei van de Woluwe is een vrij vlak gebied met een hoogte die varieert van 20 tot 40m. De zijrivieren van de Woluwe ontspringen op een hoogte van 65 m en monden uit in de Woluwe op een hoogte van 40m. Voor een meer uitgebreide beschrijving van de hydrologie wordt verwezen naar titel 2.2.1.3.

2.2.1.2. Bodem

Het projectgebied vormt het noordelijke deel van de Brabantse hoogvlakte (zie kaart 3). Het zuidelijk gedeelte en het oostelijk gedeelte wateren af naar de Dijle. Het oostelijk en noordelijk gedeelte hoort bij het stroomgebied van de Zenne.

De reliëfverschillen zijn een stuk minder uitgesproken dan in het aansluitende gebied in het zuiden en oosten met de Voer en Ijsevallei. Hierdoor is ondanks de minder dikke leemlaag nog relatief weinig tertiair materiaal aan de oppervlakte aanwezig.

Door de sterk toegenomen verstedelijking met bijkomende bebouwing van huizen, industrie, winkels, vliegveld van Zaventem e.d. is het aandeel bodems met een onverstoord profiel beperkt tot ongeveer 40 % van het gebied. Dit percentage is gebaseerd op de bebouwde oppervlakte volgens de BWK opname in 2007 en bijgevolg richtinggevend (zie kaart 4). De bodemkaart (inventarisatie jaren '60) welke hier is opgenomen, geeft nog ongeveer 65% van de oppervlakte aan als onverstoorde bodem.

Geologisch vormt Diestiaan de ondergrond in Tervuren (deel) en Nossegem. Tongeriaan komt uitsluitend voor in Kraainem, Sterrebeek en Tervuren (deel). Het Brusseliaan vormt grote stroken langs de waterlopen.

Globaal is er een toename van de verharding van Oost naar West en van Zuid naar Noord. Het uiterste noordwesten van het projectgebied (Zaventem ten noorden van de spoorweg Leuven-Brussel) behoort tot de zandleemstreek. Het overige deel hoort bij de leemstreek.

De leemtextuur is dus sterk overheersend. De leem verschilt van deze van de Haspengouwse Leemstreek doordat er meer zand en minder klei in aanwezig is.

Het betreft meestal droge leemgronden met een dikke A-horizont. De dikte van de leemlaag

is variabel (tot maximaal enkele meters) en is gemiddeld dunner dan in Haspengouw. Op de steilere hellingen van de valleien van de Kleine Beek en de Woluwe kan de leem weggeërodeerd zijn, waardoor tertiaire substraten (zandleem tot klei) aan de oppervlakte komen. Maar meestal vindt men op de plateauranden en aansluitende hellingen langsheen de waterlopen de gronden met een afwijkend tertiair substraat op een diepte tussen 20 en 80 cm diepte.

In het noorden van het projectgebied – ten noorden van de Kleine beek - wordt de leemlaag dunner en komen meer zand-lemige gronden met soms een zandig of kleiig substraat voor. De meest voorkomende drainageklasse is buiten de valleien haast overal b (= droog, niet gleyig).

In de vallei Woluwe, Kleine Maalbeek en Vuilbeek heeft het de meest natte bodem vochttrap G: gleyige gronden met reductiehorizont

De structuur van de leembodems is op de plateaus meestal een textuur B-horizont.

In de alluviale vallei zijn de bodems, zoals steeds, profielloos (p). Ook de colluviale gronden in de talrijke droge geulen en langs de Kleine Beek vertonen profielloze bodems. Het patroon van profielloze bodems is een fijn vertakt, vingerig netwerk, dat een aanwijzing geeft van de stroomrichting van het afstromend en infiltrerend water.

Veel akkergronden in de zuidelijke helft van Vlaanderen - waar ook het plateau van Moorsel deel van uitmaakt – zijn onderhevig aan intense bodemerosie door afstromend regenwater. Erosie is de oorzaak van opbrengstverliezen en leidt op langere termijn tot een minder vruchtbare bodem. Bovendien veroorzaakt erosie jaarlijks op veel plaatsen modderoverlast op wegen of in woonwijken, en kan het leiden tot dichtgeslibde waterlopen, verstopte riolen en vervuild oppervlaktewater. Vermoedelijk zal de intensiteit van bodemerosie (en dus ook de overlast) ten gevolge van klimaatwijzigingen de komende decennia nog toenemen.

Op kaart 5 wordt de erosiegevoeligheidskaart weergegeven.

Het is belangrijk om met dit gegeven nu reeds rekening te houden binnen voorliggend “inrichtingsplan fietslinken”.

De voorgestelde maatregelen bij een tweetal trajecten (Oude Keulse Weg en Konijnneweg) zal zich situeren in gebied met een hoge tot zeer hoge erosiegevoeligheid (zie verder titel 3.3).

2.2.1.3. Hydrologie

Oppervlaktewater

Het projectgebied behoort integraal tot het hydrografisch bekken van Dijle en Zenne en voor het overgrote deel tot het deelbekken van de Woluwe. De zuidelijke rand van het gebied behoort tot het deelbekken van de Voer. Het deelbekken van de Woluwe ligt centraal in het Dijlebekken en is omgeven door het deelbekken van de Zenne/Maalbeek/Aabeek (N-NW), het deelbekken van de Barebeek/Benedendijle (N-NO), het deelbekken van de Leibeek/Weesbeek/Molenbeek (O-NO), het deelbekken van de Voer (O-ZO), het deelbekken van de Laan/Ijsse (Z) en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (W). Het deelbekken heeft een vreemde vorm. Het zuidelijke 'afgesneden' deel watert af, via de Klabotsvijvers en vijvers in het Rood Klooster te Oudergem, in het bovenstroomse gedeelte van de Woluwe, gelegen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. De deelbekkengrenzen zijn aangegeven op kaart 6.

Hierbij valt er wel op te merken dat de westelijke grens voor het Woluwebekken gelijk loopt met de grens met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (BHG) wat in feite niet zo is. Woluwebekken loopt stroomopwaarts verder in het BHG.

Binnen het projectgebied kent de Woluwe een zuid-noord verloop waarin de Kleine Maalbeek, de Kleine Beek en de Vuilbeek in uitmonden. Deze zijwaterlopen lopen oost-westwaarts. De onbevaarbare waterlopen worden op kaart 6 weergegeven. Belangrijk in het deelbekken van de Woluwe, is de aanwezigheid van verscheidene moerriolen. Zo liggen er parallel met de Kleine Beek, de Kleine Maalbeek en de Woluwe drie moerriolen of collectoren om hemelwater, grondwater en afvalwater af te voeren. Tussen de waterlopen en de moerriolen zijn een aantal interactiepunten.

Vermeldenswaardig is het Burburepad dat gelegen is nabij/op de collector van de Vuilbeek en in de onmiddellijke omgeving van de Moerriool.

Voor het volledige stroomgebied van de Woluwe is er een hydrologische en hydraulische modellering uitgevoerd door studiebureau Talboom in opdracht van VMM en de provincie Vlaams-Brabant.

De opdracht van de studie bestaat uit het opstellen van een oppervlaktewaterkwantiteitsmodel voor het stroomgebied van de Woluwe. Dit omvat een inventarisatie van de nodige gegevens, een hydrologische meetcampagne, een hydrologische en hydraulische studie van de bestaande toestand en het formuleren van oplossingsscenario's voor de specifieke problemen in het gebied.

Aquafin heeft de moerriolen en de opwaartse gemeentelijke riolering gehydroneut (Hydroneut 99WO).

Er kan makkelijk worden vastgesteld dat de waterlopen in het deelbekken sterk onderhevig zijn geweest aan menselijk ingrijpen. Aan de Woluwe werden drie tracéwijzigingen vastgesteld ten opzichte van de VHA-atlas. Aan de Kleine Beek, de Ontlastingsbeek en de Kleine Maalbeek telkens één. Grote delen van de waterlopen zijn overwelfd, en/of doen dienst als moerriool. Op verschillende punten is er interactie tussen moerriool/collector en de nog resterende waterloop.

Teneinde de wateroverlast te verhelpen werden in het verleden reeds een aantal wachtbekkens in het stroomgebied voorzien. Aan de Woluwe werden twee bekkens voorzien, het wachtbekken Courdent en het wachtbekken Trawool. Aan de Kleine Beek werden eveneens twee bekkens voorzien, wachtbekken Nossegem en wachtbekken Stockmansmolen (Henneaulaan). Een laatste bekken werd voorzien aan een opwaarts, niet geklasseerde waterloop van de Kleine Maalbeek, wachtbekken Hoevekens. Op grondgebied van de gemeente Zaventem (wachtbekken Van Damstraat-Woluwelaan) wordt aangewend als buffering op de moerriool. Om het regenwater van de verkeerswisselaar E40 - Ring op te vangen werd een wachtbekken aangelegd op de Kleine Maalbeek.

Grondwater

Op basis van de bodemkaart kan men een idee vormen van het voorkomen van het grondwater in het gebied. Dit wordt gekenmerkt door het voorkomen van droge leem. In de bedding van de waterlopen komt ook vochtige en natte leem voor.

In het noorden van het deelbekken, in Machelen en Zaventem op de grens van het deelbekken, vinden we een grote eenheid zandleem terug.

Op sommige plaatsen dagzoomt nat zandleem, natte klei en droog zand.

Samenvattend kan worden gesteld dat het stroomgebied een matige berging kent in de bovenste bodemlagen.

Binnen het projectgebied komen er twee grondwaterwingebieden voor. Eéntje in Woluwebekken te Zaventem en één in het Voerbekken ter hoogte van de Plintbeek. Beide worden weergegeven op kaart 6.

Het zuidelijke deel van het deelbekken dat afwatert naar de Woluwe op grondgebied Vlaams-Brabant en het deel van het deelbekken dat afstroomt naar de Woluwe op grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, evenals de grondwaterwingebieden te Zaventem en Vilvoorde zijn ingetekend als fosfaatverzadigd gebied.

Oppervlaktewaterkwaliteit

De biologische waterkwaliteit op de onbevaarbare waterlopen is slechts op één punt bepaald. De Woluwe heeft, bij het binnenstromen in Zaventem op de grens met het Vlaamse Gewest, een goede biologische kwaliteit.

De chemische waterkwaliteit varieert van matig tot zwaar verontreinigd. De Woluwe heeft bij het binnenstromen van het Vlaamse Gewest een aanvaardbare waterkwaliteit.

2.2.2. Landschap

Bron: Landinrichtingsproject Brabants Plateau: cultuurhistorische en visueel - ruimtelijke aspecten van het landschap

Historiek

Uit de plaatsnamen van dorpen en gehuchten blijkt de Frankische invloed: Nossegem, Oppem, ... Ten zuiden van Sterrebeek komt het toponiem Steenberg voor, een toponiem dat kan wijzen op het bestaan van een Romeinse nederzetting.

Tijdens de perioden tussen de 10de en de 13de eeuw deden zich grootschalige ontginningen en ontbossingen voor. Hierbij werden religieuze orden ingeschakeld, waardoor een netwerk van abdijen zich ontplooidde. Deze richtten dikwijls geïsoleerde abdijs hoeves op die van kleine kolonies uitgroeiden tot dorpen en parochies. De Norbertijnen in het begin van de 12de eeuw waren prominent aanwezig in deze ontwikkeling. Een belangrijke abdij in het hertogdom Brabant was de Norbertijnenabdij 't Park te Heverlee. Ze bezat o.a. het Hof te Stokkel in Kraainem. De nieuwe nederzettingen die in deze periode ontstonden, vormden de kern van de huidige nederzettingen. Gedurende de Middeleeuwen vonden nog uitbreidingen of inkrimpingen van wooncentra plaats, waarbij de nederzettingen op de Tuitenberg te Sterrebeek verdwenen.

Tussen het midden van de 17de en het einde van de 18de eeuw werd de in cultuur gebrachte grond nog eens met de helft uitgebreid. Op de Ferrariskaart (zie kaart 7) is het landschap nagenoeg onbebouwd, behalve de verschillende dorpskernen (Zaventem, Nossegem, St-Stevens-Woluwe, Kraainem, Sterrebeek, Wezembeek, Oppem en Moorsel). De valleistrukturen zijn nog duidelijk herkenbaar van zowel de Woluwe, de Vuilbeek, de

Kleine Maalbeek en de Kleine Beek. Het glooiende landschap tussen de valleien is grotendeels in gebruik als akker, doorsneden door veldwegen en een aantal holle wegen.

Vanaf de 19de eeuw veranderde de samenleving van een overwegend agrarische naar een meer industriële, met eveneens een sterke groei in de dienstensector. De bevolkingsaanwinst, die met deze ontwikkeling gepaard ging, zorgde voor een toenemende druk op de ruimte. Ook de landbouw zelf werd in toenemende mate geïndustrialiseerd en gemechaniseerd. Het studiegebied bewaarde lang een vrij uitgesproken agrarische karakter. Resterende sporen in het landschap, die veelal uit de 18de en 19de eeuw dateren, zoals vierkanthoeves, water- en windmolens getuigen hiervan. De industriële ontwikkeling bleef beperkt. De meeste dorpen vervullen in toenemende mate een residentiële functie voor de nabijgelegen grote steden, waarbij een grote verstedelijkingsdruk uitgaat van Brussel en Leuven. Tussen 1850 en 1950 hebben de kernen van Wezembeek, Sterrebeek en Kraainem zich aanzienlijk uitgebreid door de verbeterde toegankelijkheid door de aanleg van de spoorlijnen en de beginnende verstedelijking rond Brussel. Na 1950 laat de verstedelijkingsdruk vanuit Brussel zijn sporen na: industrieterrein ter hoogte van Zaventem en een verdere groei van de kernen van Wezembeek, Kraainem en Sterrebeek, tot nagenoeg de helft van het gebied verstedelijkt is. Zo'n 225 ha Zoniënwood is hierdoor voor de bijl gegaan en dat is nog beperkt t.o.v. de oppervlakte agrarisch gebied (ong. 1400 ha) dat verdwenen is.

Landschapsvisuele typering

Het gebied vormt de overgang tussen het verstedelijkt Brussels gewest in het westen en de meer landelijke gemeentes in het oosten. In het noorden grenst het aan de luchthaven van Zaventem en in het zuiden aan het Zoniënwood. Het wordt kruislings doorsneden door de aut snelweg E40 en de ring rond Brussel. Van oost naar west lopen de steenweg N2, N3 en een spoorweg. Door het westen van het gebied loopt de vallei van de Woluwe, die bijna volledig verstedelijkt is buiten enkele flankerende open ruimte kamers. Deze vallei wordt grotendeels gedomineerd door de Woluwelaan en de aangrenzende bedrijventerreinen. Door Zaventem en Nossegem loopt de vallei van de Kleine Beek die afwisselend door open en meer bebouwd landschap stroomt. De valleien van de Vuilbeek en Kleine Maalbeek lopen door Kraainem, Sterrebeek en Wezembeek-Oppem. Deze valleien zijn nog relatief herkenbaar doordat ze vaak ingevuld worden door kasteelparken, gemeenteparken, bossen, vijvers of een recreatieve inrichting. Door het golvende reliëf en het nog grotendeels open karakter van de oostelijke zone is het landschap hier nog aantrekkelijk en bevat nog historische patronen van o.a. de veldwegen. De landschapsvisuele typering wordt weergegeven in kaart 8.

De voorgestelde maatregelen in dit inrichtingsplan zullen zich hoofdzakelijk situeren binnen de vermelde open ruimte kamers. Voor een gedetailleerde beschrijving hierbij wordt verwezen naar deel 3.

2.2.3. Natuur

Het projectgebied van landinrichtingsproject "Openruimtenetwerk VSGB" is volledig gelegen in het ecodistrict "Brabants lemig heuveldistrict".

Het projectgebied is sterk verstedelijkt en doorsneden door brede verkeersassen met een sterke versnippering van de natuur tot gevolg. Toch zijn er nog enkele kleinere (bv.

Woluweveld in het noordwesten) en een grote (oostelijke deel met Moorselbos) open ruimten met actuele of potentiële natuurwaarden.

De Biologische waarderingskaart (kaart 9) toont dat het projectgebied overwegend ecologisch minder waardevol is. Lokaal zijn er echter zones met waardevolle tot zeer waardevolle natuur. De zeer waardevolle zones zijn overwegend bossen (eikenhaagbeukenbossen met en zonder wilde hyacint, zuur beukenbos, zuur eikenbos) en enkele waterplassen. Waardevolle zones zijn o.a. loofhoutaanplanten, enkele halfnatuurlijke graslanden en kleine landschapselementen zoals houtkanten en holle wegen met relictten van oud bos. Op te merken valt de biologische waarde van de berm langs de E40 en de Ring. Deze KLE's vormen de verbinding tussen grotere natuurlijke zones. Opvallend zijn het hoge aantal (kasteel)parken die als stapstenen met soms hoge natuurwaarde fungeren. Verspreid in het projectgebied komen (zeer) waardevolle elementen voor, bv. in tuinen en terreinen met natuurlijke begroeiing, graslanden en akkers, hoogstamboomgaarden en parken.

Een gedeelte van het traject Everse weg doorkruist een "verruigd grasland" (Hr) wat als 'biologisch waardevol' wordt beoordeeld. Momenteel is echter een verbossing aan de gang. Verder worden de maatregelen bij een drietal trajecten (Oude Keulse weg, Konijnweg en het Burburepad) voorzien doorheen een "holle weg" (Kw) welke als 'biologisch zeer waardevol' wordt gewaardeerd op de BWK. Een gedeelte van het Burburepad ligt bovendien in "zuur beukenbos" (Fs), biologisch zeer waardevol

Een beperkt deel van het EU-habitatrichtlijngebied BE2400011 "Valleien van Dijle, Laan en IJse met aangrenzende bos- en moerasgebieden ligt in het projectgebied, meer bepaald Moorselbos en de rand van Hogenbos (zie kaart 9). Logischerwijs vormen deze ook de grootste aaneengesloten zones met (zeer) waardevolle natuur (zie ook titel 2.3.6).

Tijdens de eerste fase van afbakening van het Vlaams Ecologisch Netwerk zijn geen gebieden afgebakend in het projectgebied (zie ook titel 2.3.6). Er liggen geen Vlaamse of erkende natuurresevaten in het projectgebied.

Voor meer details over natuur in het projectgebied verwijzen we naar het ontwerp ecologische gebiedsvisie voor het landinrichtingsproject 'Brabants Plateau', door het INBO van januari 2003.

2.2.4. Bos

De boslaag wordt weergegeven op kaart 10.

De oppervlakte bos is volgens de boskartering van het Vlaams gewest (2007) rond de 242 ha. Het enige grote bos is Moorselbos op grondgebied Tervuren (54 ha) gelegen aan de oostgrens van het projectgebied en aansluitend op de uitgestrekte open ruimte van Kortenbergh.

Moorselbos kan gezien worden als een belangrijk element van een bosgordel op groter niveau die loopt van Zonienwoud – Park van Tervuren over Moorselbos, Hogenbos naar het Molenbos te Kortenbergh. Van hieruit vindt deze bosgordel aansluiting op enerzijds Bertembos richting Leuven en Silsombos richting Kampenhout.

De overige bossen, die meer typerend zijn voor deze Randstedelijke regio, zijn klein en

versnipperd over het gebied.

De meest opvallende kleinere bossen in het gebied zijn gelegen op kasteeldomeinen of parken, meestal langsheen de Vuilbeek en Kleine Maelbeek. Zo loopt ondermeer het Burburepad doorheen een van deze snippers langsheen de Vuilbeek.

Daarnaast zijn er ook bossnippers langs de grote infrastructuur.

Veldbosjes komen voor aan de oostelijke kant van het projectgebied in grotere open ruimtes zoals rond de hippodroom en in Nossegemelle. In de kleinere ingesloten open ruimtes aan de westkant van het projectgebied komen weinig of geen bosjes voor. Een uitzondering is het "Boske" in Woluweveld.

2.2.5. Landbouw

2.2.4.1. Situering van het landbouwgebruik

Het "Openruimtenetwerk Vlaams Stedelijk Gebied rond Brussel", situeert zich in de landbouwkundige zandleemstreek. Binnen de projectperimeter is 1155 ha, ofwel 23,8% van de totale oppervlakte geregistreerd als landbouwgebruik. De gemiddelde perceelsgrootte bedraagt 1,73ha, wat vrij hoog is, zowel voor Vlaanderen (1,44 ha) als voor de zandleemstreek (1,32 ha). Er zijn 64 landbouwbedrijven actief binnen het gebied, waarvan 26 bedrijven met gebouwen (stal- en/of andere bedrijfsgebouwen) gevestigd in het gebied. Alle bedrijfsgronden van deze 64 bedrijven strekken zich grotendeels uit tot in een straal van 12 km buiten de projectperimeter.

Een aantal trajecten die in het kader van voorliggend inrichtingsplan zullen worden aangepakt worden momenteel tevens als landbouwweg gebruikt. Het gaat om Oude Keulse Weg, Konijnweg, Harenweg, Perkstraat en de verbinding Perkstraat-Museumlaan. Zie hiertoe ook verder onder titel 3.3.

2.2.4.2. Bodemgebruik

Het landbouwgebruik bestaat hier hoofdzakelijk uit akker- en tuinbouwgewassen: 50% graangewassen, 6% korrelmaïs, 12% aardappelen, 9% suikerbieten, 5,7% witloof. Daarnaast is 6% van het landbouwareaal bestemd voor grasland (tijdelijk en permanent) en nog eens 6% voor het telen van grassen en graszaden. Voedergewassen zoals voederbieten en silomaïs nemen samen nog geen 0,5% in beslag.

Het bodemgebruik wordt visueel weergegeven in [kaart 11](#).

2.2.4.3. Bedrijfstype

De landbouwtyperingskaart ([kaart 12](#)) geeft ook aan dat er bijna uitsluitend al dan niet gespecialiseerde akker- en tuinbouwbedrijven voorkomen.

Aangezien er weinig veeteeltbedrijven voorkomen, mede door tal van barrières zoals de wegen- en spoorlijninfrastructuur, is het begrip 'huiskavel' hier van minder groot belang en vice versa. Er komen wel een 6-tal paardenhouderijen voor.

2.2.4.4. Productieomvang van de bedrijven

De gemiddelde bedrijfsoppervlakte van deze 64 bedrijven bedraagt 48 ha, wat vrij hoog is. De productieomvang, opgedeeld in klassen van 1 (= zeer laag) tot 5 (zeer hoog), wordt bepaald op basis van bruto standaard saldi. Iets meer dan een derde van de bedrijven heeft

een zeer hoge productieomvang. Eveneens een derde situeert zich in de laagste klasse en heeft een zeer lage productieomvang. De resterende bedrijven zijn vrij gelijkmatig verdeeld over de klassen 2, 3 en 4.

2.2.4.5. Leeftijd van de bedrijfsleiders

De gemiddelde leeftijd van de bedrijfsleiders bedraagt 54 jaar.

De leeftijd en de productieomvang geven een indicatie voor de uitbollingsgraad. Een zeer lage productieomvang in combinatie met een bedrijfsleider van meer dan 65 jaar impliceert een uitbollingsgraad van 100%. Zo heeft meer dan een derde van de bedrijven een uitbollingsgraad van 80 tot 100%.

2.2.6. Archeologie en bouwkundig erfgoed

2.2.6.1. Beperkte kennis

Voor het projectgebied zijn slechts een vrij beperkt aantal gegevens gekend omtrent archeologische vindplaatsen. Hiervoor zijn verschillende factoren verantwoordelijk. Enerzijds is er bijna geen recente informatie voorhanden door het beperkte veldverkenning en ander onderzoek in het gebied. Andere factor is de bodemkundige aard van het gebied zelf. Het gebied omvat heel wat hellinggronden die onderhevig zijn aan erosie waardoor de mogelijkheid bestaat dat heel wat archeologische sites die zich bovenaan de hellingen bevonden samen met het sediment hellingafwaarts gemigreerd zijn en bijgevolg ook geërodeerd zijn. Anderzijds zijn sites aan de voet van de hellingen onder een pakket colluvium terecht gekomen wat de detectie van sites bemoeilijkt. In de valleien van de aanwezige waterlopen is het dan weer het alluvium die de detectie bemoeilijkt. Een andere factor die de lacune aan verkennend onderzoek verstrekt is het gebrek aan luchtfotografisch onderzoek door de aanwezigheid van de internationale luchthaven van Zaventem. Over het bouwkundig erfgoed zijn meer gegevens bekend.

2.2.6.2. Basisinventaris

Onderstaande info dient samen gelezen te worden met kaart 13. De nummers verwijzen naar locaties van de Centraal Archeologische Inventaris.

De oudste resten van menselijke aanwezigheid stammen uit de **steentijd** en zijn verspreid over het gebied teruggevonden. Deze prehistorische vindplaatsen worden gekenmerkt door concentraties van silexmateriaal. Zowel uit het Paleolithicum (vóór 12000 jaar geleden; 1626), het Mesolithicum (10000-5000 v.Chr.; n° 3253/1727) als het Neolithicum (5300-2000 v.Chr.; n° 3253/3943/3190/4789/1727) zijn vondsten bekend, het merendeel stamt uit de laatste periode waarin de mens geleidelijk overschakelt naar landbouw. Uit de **Romeinse tijd** (57v.Chr.-476n.Chr.) zijn meer locaties bekend vnl. uit het noordelijke deel van het gebied. Ze liggen hoofdzakelijk in de nabijheid van waterlopen (Kleine Beek; kleine Maalbeek; de Woluwe) of nabij oude Romeinse wegen zoals de Oude Keulse Weg (oost-west richting; 4153) die van Kraainem richting Bertem loopt, de Oude Waalse Baan (noord-zuid richting; 116) die van Vossem door Nossegem loopt en de Erpse Baan die door Zaventem naar Erps-Kwerps loopt. De vindplaatsen zijn divers van aard: brandgraven (3816), villa (3197) & bouwresten (3188), munten en nederzettingssporen (3201). Een grafheuvel (3196) werd begin de 16de eeuw reeds geopend en is nu geëffend. Aan de samenloop van de Woluwe en de Kleine Maalbeek zouden bij opgravingen in 1784 resten gevonden zijn van een Romeinse toren, brug, munten, beelden, wapens e.a. oudheden

(4756). Op 3 april 1959 werd bij toeval vlak aan de Oude Keulse Weg in Sterrebeek een muntschat van 358 munten gevonden, daterend van Caracalla (211-217n.Chr.) tot Aemelianus (253n.Chr.) (3200). Op de plaats waar Neolithisch silexmateriaal werd gevonden langs de Kleine Beek in Zaventem werden ook Romeins bouwresten gevonden (3943). Locatie 4764, gelegen op de luchthaven van Zaventem en aangeduid met het indicatieve toponiem 'Zeventommen' zou de plaats zijn van grafheuvels, het is echter niet zeker of het om Romeinse tumuli gaat of prehistorische graven. Het merendeel van de vindplaatsen is te dateren in de **middeleeuwen** en valt uiteen in vier grote categorieën van bouwkundig erfgoed nl. watermolens, hoeves, kerken en kastelen/borchten/mottes die vnl. langs de waterlopen gesitueerd zijn. Vooral de watermolens moeten een vertrouwd onderdeel geweest zijn van het middeleeuwse landschap. Langs de Woluwe lagen in de Late Middeleeuwen (1250-12500n.Chr.) verschillende watermolens: de Heiligegeestmolen (3856), de Rattenmolen (3857), de Gestelmolen (3858), de Borgmolens (3859), de Prinsenmolen/Molen van Erps (3946), 's Hertogen Molen/Molen van Kortenberg (3945), Watermolen (3921), Verkrankenmolen (3855). Ook langs de Kleine Beek lagen in diezelfde tijd watermolens: de Kleine Molen (3860), Vanderbekenmolen (3861), Slijpmolen (3862). In de buurt van de watermolens vinden we ook burchten en hoeves terug uit diezelfde Late Middeleeuwen. Langs de Woluwe lag het Hof te Rijmelgem, een nederzetting die teruggaat tot de Frankische Periode (ca. 500-1000n.Chr.; 3947) en een burcht van de heren van Kraainem (3926), het Fobertshof (3949), Hof ten Kleinenberg (3919) en Hof ten Eiken (3920). Het reeds afgebroken Hof ter Eiken ging vermoedelijk terug tot de Karolingische Periode (ca. 8ste-10de E.n.Chr.). Langs de Kleine Beek vinden we verdere relictten uit de Late Middeleeuwen nl. een Karmelietenklooster (3837), het kasteel Val Marie (3838), de borcht/motte van de heren van Zaventem (3899) en de hoeve Hof ten Voerde uit de 14de eeuw (3924). Langs de Kleine maalbeek en haar uitlopers ligt het kasteel Ter Meeren (met een donjon uit de 12de eeuw en een slottoren uit de 15de eeuw (de rest van het gebouw dateert uit 1865; 3792). Verder lagen langs deze waterloop ook de Laat-Middeleeuwse hoeves Hof te Kraainem (4), Hof van Heistvoorde (3850), Hof ter Gracht (3866), Hof van Oppem (172), de Kooige Hoeve (5233), de voormalige brouwerij-hoeve De Kam (3795) en een 15de eeuwse klooster (3794) dat in de 19de eeuw werd omgebouwd tot het huidige kasteel de Grunne. Bij de aanleg van een riolering werd in 1968 een kasteel van de heren van Kraainem aangesneden (3189). Ook in Tervuren en Vossem lagen Laat-Middeleeuwse hoeves, respectievelijk het 14de eeuwse Rotselaerhof (3964) en Hof Oudevoorde (5237). Een kapel uit 1421, de Voskapel (3863), ligt op de rand van het projectgebied langs de Oude Baan tussen Sterrebeek en Kortenberg.

Verder vinden we in het projectgebied nog verschillende kerken die teruggaan tot de Late Middeleeuwen nl. de St. Lambertuskerk te Nossegem (3839), de St. Stevenskerk in St Stevens-Woluwe (3918), de St. Martinuskerk in Zaventem (3817), de St. Pieterskerk (3796) in Wezenbeek-Oppem en de St. Pancratiuskerk in Sterrebeek (3791). De St. Pancratiuskerk in Kraainem stamt uit de Volle Middeleeuwen maar de huidige kerk dateert uit 1770 (3789).

Een aantal relictten zijn van recentere datum (Nieuwe Tijd): de 16de eeuwse pastorij (3851) en het kasteel de Burbure (3797) in Wezenbeek-Oppem; het 16de eeuwse kasteel van Sterrebeek (3793) en de verdwenen Molen van Heistvoorde (171) in dezelfde gemeente. In St. Stevens-Woluwe tenslotte was het 17^e eeuwse kasteel de Borch (3840) gelegen, een waterburcht die mogelijk de opvolger is van een oudere motte.

Van recentere datum (**Nieuwste Tijd**) is de Craenhemmolen, een graanmolen gelegen langs de Kleine Maalbeek (3901).

Het archeologische en bouwkundige erfgoed dat zich in de buurt van de voorziene trajecten van dit inrichtingsplan situeert, wordt in bovenstaande tekst gemarkeerd.

2.2.7. Recreatief medegebruik

De gemeenten van het inrichtingsproject Vlaams Stedelijk gebied rond Brussel zijn gelegen in de toeristische regio 'Groene Gordel', zoals afgebakend door de Provincie Vlaams-Brabant. De 'Groene Gordel' is op haar beurt onderverdeeld in 3 deelregio's: Pajottenland, Brabantse Kouters en Dijleland. De desbetreffende gemeentes sluiten vnl. aan bij de regio Dijleland.

Brussel en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest vormen het belangrijkste structurerend element voor de toeristische sector. Er is echter geen structurele samenwerking. Het projectgebied wordt ook niet als een 'landelijke' regio gepercipieerd, het beleid wil daarom het groene karakter meer aandacht geven via het project: 'Groene Gordel, Parels van Parken en Tuinen'. Zaventem, Kraainem en Wezembeek-Oppem worden beschouwd als overwegend verstedelijkte gebieden. De verstedelijking van de regio is een bedreiging voor het toeristisch-recreatief potentieel. Hierdoor stijgt de aandacht voor de resterende open ruimtes, de groengebieden, de erfgoedwaarden en de trage wegen.

De gemeentes Zaventem en Tervuren werden door de Provincie geselecteerd als 'toeristisch-recreatief knooppunt'. De Gemeente Tervuren wil dit implementeren door 7 lokale knooppunten in te richten.

De belangrijkste **toeristische attracties** zijn:

- het **Koninklijk Museum voor Midden-Afrika** te Tervuren kan als een topattractie worden beschouwd die 70% van alle museumbezoek genereert in de regio. Een renovatie is voorzien voor 2009-2010, de Gemeente Tervuren wil ook het omringend parkgebied met zijn erfgoedwaarden en recreatieve potenties opwaarderen.
- De **Nationale Luchthaven van Zaventem** heeft een toenemend toeristisch-recreatief belang (het museum met 20.000 bezoekers/jaar en plane-spotting)
- Het **Zoniënbos** als wandel- en fietsgebied
- Het jaarlijks **Gordelevenement** voor wandelaars en fietsers passeert de betrokken gemeenten.

We onderscheiden verder volgende vormen van recreatie in het projectgebied:

Wandelen is steeds in de lift als recreatieve activiteit. Vooral de gemeente Tervuren heeft een groot aanbod van wandelroutes. Ism Toerisme Vlaanderen zal de Provincie ook een Wandelnetwerk uitbouwen voor het Dijleland, deels zal deze het projectgebied overlappen. Ook enkele Grote Routepad door kruisen het gebied. Het reeds vermelde Zoniënbos is een belangrijk wandelgebied. Een knelpunt voor wandelaars is de soms zwakke toegankelijkheid en naambekendheid van een aantal park- en groengebieden en erfgoedelementen.

Fietsen is ook een sterk toegenomen en gepromote activiteit. Naast de reeds vermelde Gordelroute rond Brussel en de bestaande Zoniënwoudroute (50km) door het bos is het zopas uitgestippelde Fietsroutenetwerk van belang. Fietsroutenetwerken vormen de nieuwe regionale fietsrecreatieve routes ter vervanging van de bestaande fietslussen. Hoewel er een ruim aanbod is aan traditionele fietslussen wordt vastgesteld dat hierin een dalende trend is qua gebruik. Door het structureel verkeersinfarct in de regio Brussel is er sprake van een negatieve perceptie tov recreatief fietsen in het projectgebied. Mountain-Biking is eerder beperkt in het projectgebied. BLOSO heeft belangrijke MTB-routes meer zuidelijk gelegen in Overijse, Huldenberg en het Dijleland. De Gemeente Tervuren wil tevens ook een MTB-route uitwerken.

Het recreatieve- en functionele fietsroutenetwerk wordt weergegeven op kaart 14.

Parken en Tuinen vormen de belangrijkste toeristische troef van de hele gordelregio! Gecombineerd met bossen en natuurgebieden vormen zij dan ook het belangrijkste product voor de toeristische marketing. Tervuren is in het projectgebied de grote uitschieter met het museumpark, de nabijheid van het Zoniënbos en het 12-apostelenbos; de Gemeente Tervuren wil ook het aansluitend gebied rond de Berg van Termunt op groenrecreatieve wijze ontwikkelen. Maar ook de aaneenschakeling van parken en voormalige kasteeldomeinen te Zaventem, Kraainem en Wezembeek-Oppem vormen in dit licht een belangrijke troef. Kasteelpark De Burbure, Kasteelpark ter Meren, kasteelpark Jourdain, recreatiedomein het Zeen en het Warandepark zijn belangrijke groen - recreatieve polen in het gebied. Het zijn vnl. de stedelijke bewoners die hier vraag naar hebben. Zwaktes zijn een gebrek aan overkoepelende planning hieromtrent ivm de recreatieve mogelijkheden en hierdoor is er ook geen gebundeld toeristisch en commercieel aanbod; er is weinig relatie met wandel- en fietsvoorzieningen; er is geen vermarkting hieromtrent. Er wordt bovendien een tekort ervaren aan grote speeltuinen en speelbossen in deze verstedelijkte regio. Naast deze toeristisch-recreatieve hoofdelementen is het projectgebied ook belangrijk voor volgende aspecten:

- **Paardrijden** kent een groeipotentieel in de vorm van ruiterroutes (richting Zoniënbos en Dijleland) en wandelvoorzieningen in de omgeving van de voormalige hippodroom van Sterrebeek.
De Perkstraat en de verbinding Perkstraat – Museumlaan liggen beide in de kern van de ruitergebied rond de renbaan.
- **Erfgoed en 'Couleur Locale'** blijven een steeds weerkerend thema voor alle vormen van recreatie in het gebied. De domeinsite van het museum van Tervuren en het daaraan verbonden thema 'Zwart Afrika', het thema 'Luchtvaart' te Zaventem, het thema 'Paarden' te Sterrebeek en Tervuren (historisch verbonden aan de totstandkoming van het Brabants trekpaard); maar ook het culinair aspect met het belang van streekproducten (zoals de Tervuurse jenever) spreken het 'Bourgondisch' karakter van de regio aan. Zaventem is tevens de trotse bezitter van twee schilderijen van Klassieke Meesters (Van Dijck en Poussin).
- **Golf** kent een vaste niche van 'die-hards'. Naast de Royal Golf Club de Belgique te Tervuren en de Militaire Golfclub te Duisburg (Tervuren), is het nieuwe golfterrein van Sterrebeek in de voormalige hippodroom van belang (het Sterea-project). Dit initiatief wil ook buiten het hippodroom-domein gronden ontwikkelen. Het spreekt vanzelf dat hiervoor een aantal knopen inzake ruimtelijke ordening moeten worden doorgehakt.
- **Logies**, hun aanbod en hun uitbatingsvormen zijn een specifieke indicator van het toeristisch karakter van een regio. Het projectgebied kent weinig logiesuitbatingen. Het merendeel situeert zich in de omgeving van de Nationale Luchthaven te Zaventem, het betreft vnl. zakenverblijven. Nochtans biedt dit een aanzienlijk potentieel voor de toeristische sector. Er is tevens één camping aanwezig te Wezembeek-Oppem.

De fiets-trajecten waar in dit inrichtingsplan verhardingen worden voorzien, zijn meestal gelegen op het recreatieve of functionele fietsrouten netwerk van de provincie Vlaams – Brabant.

Het gaat om volgende trajecten :

Op het recreatieve netwerk : Oude Keulse Weg, Konijnweg, Perkstraat

Op het functioneel netwerk ; Burburepad, Oude Keulse Weg,
Woluweveld is een zoekgebied voor mogelijke uitbreiding van het functionele netwerk .

2.2.8. Samenvatting belangrijkste karakteristieken per fietstraject

2.2.8.1. Kleine Everse Weg (kaart 23, kaart 24)

Ligging en beschrijving : De Kleine Everse Weg is gelegen te Zaventem. De weg ligt gekneld tussen kerkhoven op grondgebied Evere en een nieuwe en nog geplande verkaveling te Zaventem (zie BPA's Harenheide en Harenheide 2). Het is een onverharde veldweg met een ruigtezone er rond. Door aansluiting op de landbouwzone Hortensia en het Woluweveld biedt het de passant een rustig en landelijke aspect, hoewel vlak gelegen langs grote woonblokken en N 294 op Brussels gewest.

Aansluiting : Deze weg sluit westelijk aan op het fietsroutenetwerk van het Brussels Gewest (N 294 : geplande fietsvoorzieningen, Zaventemstraat : bestaande fietssuggestiestroken). Aan Oostelijke zijde is er aansluiting op de verharde Everse straat met fietssuggestiestroken.

Helling : vlak

Statuut eigendom : openbare weg

Statuut gewestplan : agrarisch

Andere relevante aspecten :

- Geen landbouwgebruik langs de weg
- Biologische waardering : stukken biologische waardevol volgens BWK 2008. Het gaat om een strook met veelal verruigde vegetatie.
- Fietsroutenetwerk : aanvraag ingediend door Zaventem om opgenomen te worden in provinciaal fietsroutenetwerk
- Gelegen langs nieuw aan te leggen verkaveling Harenheide 2 (BPA).

Knelpunten :

- niet verhard, niet geschikt voor fietsverkeer
- weinig sociale controle in overgangszone met Brussels gewest, onveiligheidsgevoel
- rommelige omgeving met sluikestort, bouwafval,
- toegang pad onherkenbaar
- gevaar voor vertuining van deze zone

Potenties fietspad, wandelpad :

- woon – werk fietsverkeer naar de omliggende bedrijvenzones / school fietsverkeer (oa Machelen –Sint- Stevens Woluwe) / recreatief fietsverkeer
- link met bestaand fietsnetwerk Brussels Gewest
- link met Woluweveld : ontsluiten en versterken van deze Randstedelijke open ruimte voor wandelaars en fietsers
- mogelijk toekomstige link met bovenlokale fietsverbinding langs HST – lijn

- kans om veilige groene zone te creëren, vertuining tegen te gaan maar anderzijds ook de bewoners van de aangelegen wijken meer kwalitatieve groene beleefbare ruimte te bieden.

Randvoorwaarden inrichting :

- veilig pad geschikt voor functioneel fietsverkeer
- veilig gebruik wandelaars
- behouden en waar mogelijk versterken groen karakter traject

2.2.8.2 . Harenweg (kaart 23, kaart 25)

Ligging en beschrijving : De Harenweg is gelegen te Zaventem en voor een deel op Machelen.

Het is een landelijk wegje gelegen op een helling met tal van kuilen. Het situeert zich temidden van landbouwpercelen op het Woluweveld.

Aansluiting : Het sluit bovenaan aan op de drukke A 201 (Bourgetlaan) waar tal van grote bedrijven gelegen zijn. Aan de onderzijde sluit het aan op de rustige, verharde Lange Wagenweg.

Noot : Door gebrek aan veilige fietsvoorzieningen zullen momenteel bij een verharding enkel de bedrijventerrein die grenzen aan de Harenweg (vb Toyota Europe) veilig bereikbaar zijn. Om ook de andere bedrijventerreinen veilig bereikbaar te maken is een aanpassing van de A 201 op beide gewesten vereist.

Helling : licht hellend

Statuut eigendom : openbare weg

Statuut gewestplan : grotendeels gebied voor luchthaven gerelateerde kantoren en diensten. Deel is bufferzone en ecologisch waardevol agrarisch gebied

Knelpunten :

- niet verhard, niet geschikt voor fietsverkeer
- hinder van terreinwagens

Potenties fietspad, wandelpad :

- woon – werk fietsverkeer naar de omliggende bedrijvenzones
- toekomstige link met bovenlokale fietsverbinding langs HST – lijn en station Diegem
- aansluiting op toekomstig multimodaal knooppunt (tram, openbaar vervoer) aan A 201
- kans om de viersprong met typische boom landschappelijk te versterken
- ontsluiting Woluweveld voor wandelaars fietsers.
- Aanzet geven tot verdere ontsluiting voor fietsers op N 22 op beide gewesten

Randvoorwaarden inrichting :

- veilig pad geschikt voor functioneel fietsverkeer
- veilig gebruik wandelaars
- medegebruik landbouw

- erosiewering in beperkte mate
- weren terreinwagens

2.2.8.3 Oude Keulse Weg (kaart 23, kaart 26)

Ligging en beschrijving : Het traject is een deel van De Oude Keulse Weg, gelegen te Zaventem temidden van landbouwpercelen parallel aan E40. Het is een landweg met stukgereden asfaltverharding. Tevens is het traject voor het merendeel een holle weg met interessante begroeiing, buiten het begin- en eindpunt. De weg loopt mee met de flank van een helling en vangt modderstromen op bij regenval. Het gaat om traject op een oude Romeinse Weg waar aan het westelijk uiteinde prachtige vergezichten op Brussel te zien zijn.

Aansluiting : Aan de oostzijde sluit het aan op een verharde weg, zonder fietsvoorziening. Aan de Westzijde sluit het aan op het geasfalteerde deel van de oude Keulse Weg (geen fietsvoorzieningen)

Helling : steil gedeelte aan oostzijde

Statuut eigendom : openbare weg

Statuut Gewestplan : bufferzone

Andere relevante aspecten :

- Biologische waardering : Holle weg is biologische zeer waardevol volgens BWK 2008.
- Fietsroutenetwerk provincie ; recreatief knooppuntennetwerk en functioneel
- Relictzone (Romeinse weg)
- Gelegen in erosiegevoelig gebied (erosiegevoeligheidskaart)

Knelpunten :

- Slechte asfaltverharding niet geschikt voor fietsverkeer
- Modderoverlast door erosie
- Sluipverkeer van personenwagens en terreinwagens
- Verdwijnen holle weg
- geen herkenbaarheid van cultuurhistorisch aspect

Potenties fietspad :

- woon – werk fietsverkeer / recreatief fietsverkeer
- versterken natuurwaarde, landschappelijke en cultuurhistorische waarde
- ontsluiting Open ruimte Boesberg voor wandelaars en fietsers

Randvoorwaarden inrichting :

- geschikt voor functioneel fietsverkeer
- geschikt voor landbouwverkeer
- veilig gebruik wandelaars

- versterken cultuurhistorisch aspect
- behoud en waar mogelijk versterken van biologische waarde
- erosiewerende maatregelen
- maatregel sluijverkeer

2.2.8.4 Konijneweg (kaart 23, kaart 27)

Ligging en beschrijving : De Konijneweg is gelegen te Zaventem dwars op de helling van de Boesberg temidden van landbouwpercelen.

Het is een wegje met hier en daar nog sporen van vroegere verharding. In het middentraject is het een vrij uniek , smal hol wegeltje met waardevolle begroeiing.

Statuut eigendom : openbare weg

Statuut gewestplan : agrarisch

Andere relevante aspecten :

- Biologische waardering : Holle weg is biologisch zeer waardevol volgens BWK 2008.
- Fietsroutenetwerk provincie ; recreatief knooppuntennetwerk
- Gelegen in erosiegevoelig gebied (erosiegevoeligheidskaart)

Aansluiting : de Konijneweg sluit bovenaan aan op het verharde gedeelte van de Oude Keulse Weg waar geen fietsvoorzieningen zijn. Onderaan sluit het wegje aan op de Tramlaan waar een dubbel fietspad ligt, maar momenteel zonder veilige oversteek.

Helling : zeer steil

Knelpunten :

- Slechte verharding niet geschikt voor fietsverkeer
- Modderoverlast door erosie alsook uitspoeling wegens ligging in geul
- In beperkte mate sluijverkeer van personenwagens en terreinwagens

Potenties fietspad :

- woon – werk fietsverkeer / recreatief fietsverkeer
- versterken natuurwaarde, landschappelijke en cultuurhistorische waarde
- ontsluiting Open ruimte Boesberg voor wandelaars en fietsers

Randvoorwaarden inrichting :

- geschikt voor functioneel fietsverkeer
- minimale hinder voor landbouwverkeer
- veilig gebruik wandelaars
- behoud en waar mogelijk versterken van biologische , landschappelijke waarde
- erosiewerende maatregelen
- maatregelen sluijverkeer

2.2.8.5 Verbinding Koningin Astridlaan – Bosstraat (kaart 23, kaart 28)

Ligging en beschrijving :

Dit traject is nog niet bestaand en gesitueerd op akkergebied op de Hebronlaan tussen een schooltje en het kruispunt van de Koningin Astridlaan en de Hebronlaan. Het bevindt zich in de laatste open ruimte corridor tussen open ruimte Hennekenberg en open ruimte Groeneveld. Ten Noorden van het traject is landbouwgebied gelegen, ten zuiden bebouwing. Vlak voor de school loopt het traject op een voetbalveld.

Statuut eigendom : particuliere eigendom (landbouwgebied) / openbare eigendom (voetbalveld)

Statuut gewestplan : agrarisch (landbouwgebied)/ recreatiegebied (voetbalveld)

Aansluiting : Het pad sluit rechtstreeks aan op het schooltje enerzijds en rechtstreeks op de tweezijdige fietspaden van de Koninging Astridlaan anderzijds.

Helling : vlak

Knelpunten :

- Geen fietspad voor schoolgaande jeugd wat tot gevaarlijke situaties leidt
- Missing link voor wandelaars tussen enerzijds open ruimte Groeneveld die uitgaat op de parken van Zaventem en Wezembeek, en anderzijds de open ruimte Hennekenberg die uitgaat op de Groene Woluwewandeling
- Verdwenen dreef Hebronlaan

Potenties fietspad :

- Veilig schoolverkeer
- Verwerving biedt mogelijkheid om groen- recreatieve link te voorzien die openruimtenetwerk vervolledigt, wat bijdraagt tot behoud en valoriseren open ruimtes Hennekenberg en Groeneveld.

Randvoorwaarden inrichting :

- geschikt voor functioneel fietsverkeer
- meekoppeling wandeltraject
- behoud en waar mogelijk versterken van landschappelijke waarde door herstel oude dreef

2.2.8.6 Burburepad (kaart 23, kaart 29)

Ligging en beschrijving :

Het onverharde traject van het Burburepad is onderaan gelegen op Wezembeek-Oppem , bovenaan op Kraainem. Het is een lokale aarden weg gelegen in waardevol bebost valleigebied dat in feite aansluit op kasteelpark de Burbure. Het volgt de loop van de Vuilbeek die in een collector ligt. In dit valleigebied kwamen oorspronkelijk zowel Kapelanebeek, Vuilbeek en Kleine Maelbeek samen. Het ligt cruciaal wat betreft waterproblematiek.

Aansluiting : Het pad sluit aan op een verhard gedeelte van het Burburepad dat uitkomt op de tramlaan waar een dubbel fietspad ligt. Dit sluit aan de overkant van de tramlaan aan op Kennedylaan waar geen fietsvoorzieningen zijn, maar die veilig en rustig is. De oversteek op de tramlaan daarentegen is minder veilig.

Onderaan sluit het aan op de oude kern van Wezembeek aan het middeleeuws kerkje.

Helling : vlak, met steil begin te Wezembeek – Oppem

Andere relevante aspecten :

- Biologische waardering : zeer waardevol
- Gelegen op functioneel fietsroutenetwerk provincie Vlaams -Brabant

Statuut eigendom : particulier eigendom maar ook deels gelegen op oude buurtweg. Het hele traject is daarenboven reeds langer dan 30 jaar in gebruik door omwonenden.

Statuut gewestplan : natuurgebied

Knelpunten :

- Door gebrek aan verharding niet geschikt voor recreatief of functioneel fietsverkeer
- Weinig zichtbare toegang, niet duidelijk of het openbaar toegankelijk is
- Onduidelijk eigendomsstatuut en versnippering over verschillende gemeentes staat benutten van kansen recreatieve verbinding in de weg

Potenties fietspad/ wandelpad :

- Functioneel en recreatief fietsverkeer
- Positief effect naar leefbaarheid oude dorpskern Wezembeek aan de oude Kerk. Wezembeek mist momenteel een centrumfunctie zoals in meerdere gemeentelijke beleidsplannen te lezen staat. Maar los daarvan ligt het ook strategisch binnen het openruimtenetwerk in gans gebied.
- Het biedt de mogelijkheid om de slecht zichtbare of dubbelzinnige toegangspoorten tot het traject een aangepaste inrichting te geven.

Randvoorwaarden inrichting :

- geschikt voor functioneel fietsverkeer
- Landschappelijk aangepast aan valleikarakter
- veilig gebruik wandelaars
- geen negatieve impact op ecologische waarde met waar mogelijk versterking hiervan

2.2.8.7 Perkstraat (kaart 23, kaart 30)

Ligging en beschrijving :

De Perkstraat ligt grotendeels op de gemeente Zaventem en een klein deel op de gemeente Wezembeek – Oppem. Het is een onverharde weg.

Aansluiting : De weg start in een wijk op de Oudergemse Laan en eindigt in landbouwgebied tegen de Grensstraat. Het vormt een link in het recreatieve knooppuntennetwerk die de verbinding legt tussen de site van de renbaan en het park van Tervuren. Deze laatste is een toeristische poort op provinciaal niveau.

Helling : vlak

Statuut eigendom : openbare weg

Statuut gewestplan : landschappelijk waardevol agrarisch gebied en klein deel woongebied

Andere relevante aspecten :

- Opmaak Gewestelijk RUP Renbaan (Strategisch Project Renbaan)
- Link in fietstraject schoolgaande jeugd
- Opgenomen in recreatief (knooppunten-) netwerk provincie Vlaams - Brabant

Knelpunten :

- Door gebrek aan verharding niet echt geschikt voor schoolgaande jeugd en recreatief fietsverkeer
- In mindere mate gevaar van sluipverkeer

Potenties fietspad :

- Grote recreatieve potenties voor het gebied gezien de link tussen park Tervuren en renbaan .Deze zal waarschijnlijk in de toekomst ook een belangrijke recreatieve rol vervullen). Doelgroepen zijn fietsers, wandelaars en mogelijk ook ruiters
- Door recreatieve ontsluiting draagvlak voor de open ruimte rond de renbaan vergroten
- Veilig schoolverkeer

Randvoorwaarden inrichting :

- Fietspad geschikt voor recreatief en functioneel gebruik
- medegebruik landbouw
- medegebruik wandelaars
- maatregelen tegen sluipverkeer en terreinwagens

2.2.8.8 Verbinding Perkstraat – Museumlaan (kaart 23, kaart 31)

Ligging en beschrijving :

Het traject is grotendeels gelegen op Zaventem en deels op Wezembeek – Oppem. Het betreft een onverharde landelijke weg met prachtig zicht op de open ruimte rond de renbaan. De weg loopt temidden van landbouwpercelen en passeert ook een manege.

Aansluiting : De weg start aan het uiteinde van de Perkstraat en sluit aan op de Museumlaan ter hoogte van een kapelletje. In het verlengde ligt de oude Leuvense baan die via een oversteekplaats met stoplichten kan genomen worden. Het verlengde van dit traject komt uit op het fietstraject langs de Voer.

Het kan recreatief een landschappelijk interessant alternatief vormen voor het traject van de Elisabethlaan dat in het knooppuntennetwerk ligt en ook rechtstreeks aansluit op het Voerpad.

Helling : vlak. Aan onderkant korte, steile klim.

Statuut eigendom ; Openbare weg

Statuut gewestplan : landschappelijk waardevol agrarisch gebied en klein deel woongebied

Andere relevante aspecten :

- Opmaak Gewestelijk RUP Renbaan (Strategisch Project Renbaan)

Knelpunten :

- Door gebrek aan verharding niet geschikt voor recreatief fietsverkeer
- gevaar van sluipverkeer en terreinwagens

Potenties fietspad :

- Grote recreatieve potenties voor het gebied gezien de link tussen park Tervuren en renbaan .Deze zal waarschijnlijk in de toekomst ook een belangrijke recreatieve rol vervullen). Doelgroepen zijn fietsers, wandelaars en mogelijk ook ruiters
- Door recreatieve ontsluiting draagvlak voor de open ruimte rond de renbaan vergroten vanwege prachtige zichten

Randvoorwaarden inrichting :

- geschikt voor recreatief fietsen
- inpassing in open landschap
- medegebruik landbouw
- medegebruik wandelaars
- maatregelen tegen sluipverkeer en terreinwagens

2.3. Juridische en beleidsmatige aspecten

2.3.1. Overzicht relevante randvoorwaarden

Onderstaande tabel 1 geeft een overzicht van juridische en beleidsmatige randvoorwaarden waarvan de relevantie voor het project en het projectgebied wordt bekeken. Juridische en beleidsmatige randvoorwaarden die relevant werden geacht () worden verderop in dit rapport besproken; de laatste kolom geeft aan in welke paragraaf dit gebeurt. Randvoorwaarden die niet relevant werden geacht () komen verder niet meer aan bod.

Tabel 1: Juridische en beleidsmatige randvoorwaarden

Juridische en beleidsmatige randvoorwaarden	Relevant	Bespreking van de relevantie	Verwijzing
RUIMTELIJKE ORDENING			2.3.2
Ruimtelijk Ordeningsrecht			2.3.2.1
- Gewestplan	☒	Algemeen relevant	a)
- Herbevestigde gebieden gewestplan	☐		
- BPA, APA	☒	De gemeenten Tervuren, Wezembeek-Oppem en Zaventem beschikken over BPA's	b)
- RUP	☐		
- Stedenbouwkundige vergunning	☒	Het project voorziet in bouwvergunningsplichtige werken	c)
Structuurplannen			2.3.2.2
- Vlaanderen	☒	Algemeen relevant	a)
- Provincie	☒	Ruimtelijk Structuurplan Vlaams-Brabant	b)
- Gemeente	☒	De gemeente Tervuren heeft een voorlopig vastgesteld ruimtelijk structuurplan . De gemeenten Wezembeek-Oppem en Zaventem hebben een ontwerp structuurplan. De gemeente Kraainem heeft een goedgekeurd ruimtelijk structuurplan.	c)
GROND- EN OPPERVLAKTEWATER			2.3.3

Juridische en beleidsmatige randvoorwaarden	Relevant	Bespreking van de relevantie	Verwijzing
Decreet integraal waterbeleid			2.3.3.1
- Bekkenbeheerplannen en Deelbekkenbeheerplannen	☒	Projectgebied ligt binnen het bekken Dijle en Zenne en deelbekken Woluwe (en Voer voor zeer klein gedeelte)	a) en b)
- Watertoets	☒	Algemeen van toepassing	c)
Wet op de onbevaarbare waterlopen			2.3.3.2
- Machtiging voor het werken aan waterlopen	☒	In het projectgebied bevinden zich een aantal geklasseerde en niet-geklasseerde onbevaarbare waterlopen. Hieraan worden echter geen werken voorzien	a)
Decreet houdende maatregelen inzake het grondwaterbeheer			2.3.3.3
- Bescherming waterwingebieden	☐	Project heeft geen impact op waterwingebieden	
- Grondwaterwinning	☐	project heeft geen impact op grondwaterwinning	
BODEM			2.3.4
Decreet betreffende de voorkoming en het beheer van afvalstoffen			2.3.4.1
- Voorwaarden m.b.t. bagger- en ruimingsspecie en uitgraven bodem	☒	Mogelijk van belang voor uitgegraven grond als gevolg van de aanleg van de fietspaden Er komt geen bagger- en/of ruimingsspecie vrij als gevolg van de voorziene maatregelen	a)
Decreet betreffende de bodemsanering			2.3.4.2
- Voorwaarden en procedures m.b.t. grondverzet	☒	Relevant bij de werken met grondverzet binnen voorliggend inrichtingsplan	a)
- Bodemattest	☒	Relevant bij overdracht van gronden	b)
- Gebruiksbeperkingen en voorzorgsmaatregelen bij verontreinigde gronden	☒	Kan relevant zijn indien in het kader van werken wordt gestoten op verontreinigde gronden	c)

Juridische en beleidsmatige randvoorwaarden	Relevant	Bespreking van de relevantie	Verwijzing
Erosiebesluit/Mid Term Review			2.3.4.3
- Tegengaan van bodemerrosie / Erosiebestrijdingsplannen	☒	Binnen het projectgebied bevinden zich erosiegevoelige gronden De gemeente Zaventem beschikt over een goedgekeurd erosiebestrijdingsplan	
MILIEUBELEID EN MER			2.3.5
Milieubeleidsplannen			2.3.5.1
- Provinciaal milieubeleidsplan	☒	Het milieubeleidsplan voor de provincie Vlaams-Brabant is algemeen van toepassing. Dit plan doet vooral algemene uitspraken op bovenlokaal niveau. Er worden geen specifieke voorwaarden opgelegd ten aanzien van het projectgebied	a)
- Gemeentelijke milieubeleidsplannen	☒	De vier betrokken gemeenten beschikken over een milieubeleidsplan. Het gaat om het milieubeleidsplan Kraainem, Wezembeek-Oppem, Tervuren en Zaventem	b)
MER-decreet			
- MER-(screenings)plicht	☐	Binnen voorliggende inrichtingsplan worden geen MER-plichtige werkzaamheden voorzien	
NATUUR			2.3.6
Decreet betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu			2.3.6.1
- Stand still/Zorgplicht	☒	Algemeen van toepassing	a)
- VEN	☐	Het projectgebied overlapt niet met een VEN-gebied	
- Speciale beschermingszones	☒	Het projectgebied - kent geen overlap met een SBZ-V - overlapt met 2 deelgebieden van de SBZ-H "Valleien van Dijle, Laan en IJse met aangrenzende bos en moerasgebieden" - Grenst aan 1 deelgebied van de SBZ-H "Zoniënwoud" van het Vlaamse gewest	b)

Juridische en beleidsmatige randvoorwaarden	Relevant	Bespreking van de relevantie	Verwijzing
		- Grenst aan 2 deelgebieden van de SBZ-H "Zoniënwoud met bosrand, aangrenzende bosgebieden en Woluwevallei" van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest	
- Natuurrichtplan	☐	Binnen het projectgebied zijn geen natuurrichtplannen opgemaakt	
- Wijzigen van vegetaties en kleine landschapselementen	☒	Algemeen van toepassing	c)
- Vlaamse of erkende reservaten	☐	Er ligt geen erkend reservaat in het gebied	
Natuurbeleidsplannen			2.3.6.2
- Gemeentelijk/Provinciaal natuurontwikkelingsplan	☒	Door de betrokken gemeenten werd een natuurontwikkelingsplan opgemaakt, daterend uit de jaren '90.	a)
BOS			2.3.7
Bosdecreet			2.3.7.1
- Criteria Duurzaam Bosbeheer	☐	Niet relevant binnen voorliggend inrichtingsplan	
- Algemene verbodsbepalingen	☐	Niet relevant binnen voorliggend inrichtingsplan	
- Ontbossingen	☐	In het kader van voorliggend inrichtingsplan worden geen ontbossingen voorzien.	
- Kappingen	☐	In het kader van voorliggend inrichtingsplan worden geen kappingen voorzien.	
- Bosbeheersplan	☒	In het projectgebied is geen bosbeheerplan van kracht. Een structuurvisie voor het Zoniënwoud is echter vermeldenswaardig	a)
- Toegankelijkheid	☐	De voorziene maatregelen binnen voorliggend inrichtingsplan grijpen niet rechtstreeks in op de toegankelijkheid van bos	
- Bosgroepen	☒	Het projectgebied valt binnen het werkingsgebied van de bosgroep "Groene corridor"	b)
Veldwetboek			

Juridische en beleidsmatige randvoorwaarden	Relevant	Bespreking van de relevantie	Verwijzing
- Bebossing van landbouwgronden	☐	Het inrichtingsplan voorziet geen bebossing van landbouwgronden	
LANDBOUW			
Decreet houdende de bescherming van water tegen de verontreiniging van nitraten uit agrarische bronnen (Mestdecreet)			
- Bemestingsnormen	☒	Algemeen relevant	
MTR-verordening			
- Randvoorwaarden m.b.t. ruilen en/of herverkaveling van gronden in landbouwgebruik	☐	Ruilen of herverkavelen van gronden in landbouwgebruik worden niet voorzien	
LANDSCHAP			2.3.8
Decreet betreffende de landschapszorg			
- Beschermde landschappen	☐		
- Ankerplaatsen (definitief aangeduid) en erfgoedlandschappen	☐		
Decreet tot bescherming van monumenten, stads- en dorpsgezichten			2.3.8.1
- Beschermde monumenten, stads- en dorpsgezichten	☒	Er komen 6 beschermde landschappen en 3 dorpsgezichten voor binnen het projectgebied. 2 dorpsgezichten liggen aan de rand van het projectgebied.	a)
- Landschapsatlas: relictzones en ankerplaatsen	☒	Er komen 2 relictzones voor in het projectgebied, 5 liggen aan de rand Er liggen tevens 2 ankerplaatsen in het projectgebied	b)
ARCHEOLOGIE			2.3.9
Decreet houdende bescherming van het archeologisch patrimonium			2.3.9.1
- Meldingsplicht	☒	Relevant in geval van werken met grondverzet	a)
- Stedenbouwkundige vergunning – advies erfgoedconsulent	☒	Relevant ingeval van werken met grondverzet	b)
TOERISME EN RECREATIE			2.3.10

Juridische en beleidsmatige randvoorwaarden	Relevant	Bespreking van de relevantie	Verwijzing
Beleid recreatie en toerisme			
Beleidsplannen recreatie en toerisme	☒	Algemeen relevant voor voorliggend inrichtingsplan Er is een provinciaal strategisch beleidsplan aanwezig voor de periode 2008-2013	
JACHT			
Jachtdecreet	☐	In het projectgebied zijn geen erkende wildbeheerseenheden actief. Drie WBE's raken aan of overlappen met een klein gedeelte met het projectgebied.	
WEGEN EN WATERLOPEN			2.3.11
Statuut van wegen, waterlopen en leidingen	☒	Algemeen van toepassing	
MOBILITEITSBELEID			2.3.12
Decreet betreffende de mobiliteitsconvenants			2.3.12.1
Mobiliteitsplannen	☒	Wezembeek – Oppem en Tervuren beschikken over goedgekeurde mobiliteitsplannen. Zaventem beschikt over een goedgekeurd mobiliteitsplan dat momenteel herzien wordt. Kraainem beschikt nog niet over een goedgekeurd mobiliteitsplan	a)
PLATTELANDSBELEID			
Plattelandsbeleid			2.3.13
- PDPO II	☒	As 3 : onderdelen - bevordering van toeristische activiteiten - Instandhouding en opwaardering van landelijke erfgoed	a)
- Provinciaal plattelandsbeleidsplan	☒	De provincie Vlaams-Brabant beschikt over een plattelandsbeleidsplan 2007-2013	b)

2.3.2. Ruimtelijke ordening

2.3.2.1. Ruimtelijke ordeningsrecht

De gewestplannen zijn bodembestemmingskaarten die de functies van het volledige grondgebied vastleggen (bv. woongebied, industriegebied, ambachtelijke zone, agrarisch gebied,...). Ze blijven gelden zolang ze niet vervangen worden door ruimtelijke uitvoeringsplannen. De bestemmingen van het gewestplan of ruimtelijk uitvoeringsplan zijn het belangrijkste criterium voor het al dan niet toestaan van een stedenbouwkundige vergunning.

a) Gewestplan

Voor het projectgebied geldt het gewestplan “Leuven”, goedgekeurd bij Koninklijk Besluit (KB) van 7 april 1977. De bestemmingen worden weergegeven in kaart 15.

In tabel 2 worden de gewestplanbestemmingen binnen het projectgebied in hectares en procentueel weergegeven:

Tabel 2: Gewestplanbestemming binnen het projectgebied (ha, %)

Gewestplanbestemming	hectare	%
Woongebied (100+101+102+104)	1888	38,9
Woonuitbreidings- en woonaansnijdingsgebied (105 + 183)	83	1,7
Gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut (200)	405	8,3
Dienstverleningsgebieden (300)	5	0,1
Recreatiegebied + gebied voor dagrecreatie (400+401)	100	2
Parkgebied (500)	253	5,2
Buffergebied (600)	231	4,8
Groen- en Natuurgebied (700+701)	111	2,3
Agrarisch gebied (900)	955	19,7
Landschappelijk waardevol agrarisch gebied (901)	360	7,4
Industriegebieden (1000)	57	1,1
Gebied voor ambachtelijke bedrijven en kmo's (1100)	316	6,5
Ontginningsgebied + Uitbreiding ontginningsgebied (1200+1201)	36	0,7
Stortgebied (1310)	10	0,2
Andere	42	1,1
Totaal	4852	100

Woonbestemmingen:

De (verstedelijkte) woonkernen in het gebied zijn Zaventem, Nossegem, Sterrebeek, Sint-Stevens-Woluwe, Kraainem, Wezembeek-Oppem, Moorsel en een gedeelte van Tervuren. De bestemming woonpark treffen we voornamelijk aan onder de vorm van residentiële woonwijken in het zuiden van Kraainem en Wezembeek-Oppem nabij Vier Armen, en in het noorden van Tervuren, ten noorden van de Tervurenlaan.

De trajecten Perkstraat, Verbinding Perkstraat – Museumlaan en Burburepad doorkruisen een woonbestemming. Om in deze bestemming aan landinrichting te doen dient de Vlaamse Regering deze stukken bijkomend te onderwerpen aan landinrichting.

Gebieden voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut:

Naast de Nationale luchthaven van Zaventem zijn o.a. scholen, sportvoorzieningen en begraafplaatsen bestemd als gebieden voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut.

Gebieden voor recreatie en dagrecreatie:

In het gebied zijn er twee zones voor dagrecreatie: de voormalige renbaan van Sterrebeek en de gemeentelijke voetbalterreinen van Kraainem.

De overige recreatiegebieden zijn sportvelden en de camping van Wezembeek-Oppem.

Een enkel gebied is in landbouwgebruik.

De Perkstraat ligt op de grens van gebied voor dagrecreatie en een deel van de verbinding Koningin Astridlaan – Bosstraat is gelegen in recreatiegebied

Natuur-, groen- en parkgebied:

De natuur- en parkgebieden situeren zich voornamelijk in de zijlopen van de Woluwe en aansluitend op grote natuurgebieden zoals het Zoniënwoud en het park van Tervuren.

De meeste parkgebieden zijn kasteelparken.

Het Moorselbos in Tervuren is als een groot natuurgebied bestemd.

Het Burburepad is gelegen in een van deze bestemmingen.

Bufferzones:

De bufferzones zijn gelegen tegen de luchthaven van Zaventem, rond de E40 en de R0 en rond enkele bedrijvzones in Sint-Stevens-Woluwe en Tervuren.

De Wezembeeklaan te Kraainem (in aansluiting met Pikdorenveld) en rond de oude trambedding in Tervuren zijn ook als bufferzone bestemd.

Het traject van de Oude Keulse Weg is gelegen in Bufferzone alsook een deel van de Harenweg.

Agrarische gebieden:

Het aandeel landbouw in het gebied is nog vrij groot (zo'n 1/3de). Het landbouwgebied rond de renbaan van Sterrebeek is als landschappelijk waardevol bestemd.

De versnipperde landbouwgebieden doen eveneens dienst als een buffer tegen verdere verstedelijking.

Everse weg, Harenweg, Konijnweg, Koningin Astridlaan – Bosstraat, Perkstraat, Verbinding Perkstraat – Museumlaan

Industriële gebieden, ambachtelijke bedrijvzones en KMO's:

Door de aanwezigheid van de luchthaven zijn er in Zaventem een aantal industriegebieden en bedrijvzones. Er is nog een industrieterrein gelegen grensoverschrijdend tussen Tervuren en Kortenberg.

Delen het traject Harenweg is gelegen in deze bestemmingen. Om in deze bestemming aan landinrichting te doen dient de Vlaamse Regering deze stukken bijkomend te onderwerpen aan landinrichting.

b) Bijzonder plan van aanleg

Op gemeentelijk niveau gebeurt de concretisering van het ruimtelijke beleid voornamelijk onder de vorm van gemeentelijke plannen van aanleg. Het Bijzonder Plan van Aanleg (BPA) ordent en geeft bestemmingen aan voor een gedeelte van het grondgebied.

In de gemeente Kraainem gelden momenteel geen BPA's of worden er geen opgemaakt.

In de gemeente Tervuren gelden de BPA's Galgenberg en Rotselaerkouter.

- BPA Rotselaerkouter betreft een herziening. De wijziging betreft de integratie van een zone voor handel en dienstverlening met lokaal karakter naast de reeds bestemde zones voor landelijk wonen. Daarnaast wordt een vluchtweg voorzien en de wegenis deels aangepast.
- Het BPA Galgenberg betreft de inrichting van het woongebied met een lage bouwdichtheid.

Voor Wezembeek-Oppem geldt het BPA De Grunnelaan en Koningsstraatje.

In de gemeente Zaventem zijn volgende BPA's opgemaakt:

- Zaventem centrum, BPA nr 7 Rijmelghem,
- Kerkhof van Schaarbeek,
- Haerenheyds,
- Leuvensesteenweg – Kleinenbergstraat,
- nr.8 Berreveld,
- nr 9 Vijverwandeling,
- nr 1 bis,
- nr 2 Evereweg,
- Boesberg,
- Kleine Geeststraat-Noord.

De voor dit inrichtingsplannen relevant BPA's zijn gemarkeerd.

De stand van zaken van deze plannen is terug te vinden in het gemeentelijk plannenregister.

c) Stedenbouwkundige vergunning

In het decreet houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening en bijbehorende uitvoeringsbesluiten is aangeduid welke werken vergunningsplichtig zijn. De bestemmingen van het gewestplan of ruimtelijk uitvoeringsplan zijn het belangrijkste criterium zijn voor het al dan niet toestaan van een stedenbouwkundige vergunning. Daarnaast kunnen via stedenbouwkundige verordeningen op Vlaams, provinciaal of gemeentelijk niveau aanvullende voorwaarden van toepassing zijn.

2.3.2.2. Structuurplannen

a) Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen

Het *Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen* werd op 23 september 1997 door de Vlaamse Regering goedgekeurd.

In de gemeenten gelegen rond het Brussels Hoofdstedelijk Gewest vinden ontwikkelingen plaats die maken dat hier een stedelijk gebied tot stand is gekomen. Omwille van het stedelijk karakter van (delen van) deze gemeenten en vanuit de wenselijkheid om het stedelijk karakter ervan in het ruimtelijk beleid te continueren vormen delen van deze gemeenten, het Vlaams stedelijk gebied rond Brussel (VSGB).

In delen van deze gemeenten waar de zogenaamde groene gordel aanwezig is, wordt het

buitengebiedbeleid gevoerd. Dit beleid weerspiegelt gebiedsspecifieke ontwikkelingsperspectieven voor het stedelijk gebied rond Brussel.

Door het projectgebied loopt de grens tussen het Vlaams stedelijk gebied rond Brussel en het buitengebied.

Het RSV stelt dat het Vlaams Gewest via gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen (GRUP) zorgt voor de afbakening van zowel:

- de stedelijke gebieden (VSGB) (zie kaart 16)
- de agrarische en natuurlijke structuur (zie kaart 17).

Afbakening Vlaams stedelijk gebied rond Brussel:

De visievorming en de voorbereiding van de afbakening voor het VSGB is een overlegproces met twee belangrijke componenten:

- de afbakening van het Vlaams stedelijk gebied rond Brussel
- een programma van bestemmingswijzigingen.

Deze opdracht is gestart in 2004 en zal leiden tot de opmaak van een GRUP in 2009.

In de gewenste ruimtelijke structuur voor deelgebied 'het ruimere Zaventemse' zijn de open ruimte gebieden als volgt aangeduid:

- Park Jourdain als een Randstedelijk open ruimtegebied met nadruk op **ecologische** bos- en parkontwikkeling;
- Woluwevald, Boesberg, Hennekenberg, groene veld, Hondsperrveld, Perkbos en Vurenveld zijn aangeduid als Randstedelijk open ruimte gebied met nadruk op **integratie en verbreding** van de **landbouw**;
- Gebieden Acacia, renbaan Sterrebeek, Kasteel ter Meeren, Drie Linden, Nossegem Delle zuid en Paddenpoel zijn een Randstedelijk open ruimte gebied met nadruk op **recreatieve** bos- en parkontwikkeling.

Deze met betrekking tot de voorziene trajecten zijn gemarkeerd.

Tussen deze open ruimte gebieden zijn ecologische, recreatieve, visuele en bsverbindingen voorzien.

De valleien van de Woluwe, de Kleine Maalbeek en de Vuilbeek zijn structuurbepalende beekvalleien.

Afbakening agrarische en natuurlijke structuur:

Het Vlaamse Gewest bakent de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur als volgt af in gewestplannen of gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen, zoals gesteld in het RSV en het decreet op natuurbehoud:

Het projectgebied is opgenomen in de buitengebiedregio Zenne-Dijle-Pajottenland. Voor deze regio is een ruimtelijke visie voor de agrarische-, natuurlijke- en bosstructuur op Vlaams niveau opgemaakt in 2007.

Eind 2008 worden actiegebieden geselecteerd waar deze ruimtelijke visie wordt uitgevoerd. In gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen worden daartoe enerzijds grote eenheden natuur, grote eenheden natuur in ontwikkeling, natuurverwevingsgebieden, bosuitbreidingsgebieden en gebieden van de agrarische structuur afgebakend. Anderzijds worden voor (delen van) grote aaneengesloten landbouwgebieden de bestaande gewestplannen herbevestigd volgens de methodiek die de Vlaamse Regering hiervoor

vastlegde op 3 juni 2005.

De goedgekeurde verkenningsnota definieert een deelconcept “ruimtelijk-functioneel minder samenhangend landbouwgebied”, met sterk grondgebonden landbouwstructuur, die garant moet staan voor het open houden van het landschap. Het gebied Koolhof-Moorselveld-Hoogveld-Vurenveld, voornamelijk gelegen in de oostelijke helft van het projectgebied, werd bij dit deelconcept afgebakend.

Het landbouwgebied Ruderenberg in Nossegem, in het noordoosten van het projectgebied, maakt deel uit van een concept met “ruimtelijk-functioneel samenhangende landbouwgebieden”, met goed gestructureerde grondgebonden landbouw, die maximaal gevrijwaard moeten worden voor de beroepslandbouw.

De open ruimtegebieden die binnen de grenslijn van het stedelijk gebied liggen, werden gedefinieerd binnen dit afbakeningsproces.

b) Ruimtelijk Structuurplan Vlaams-Brabant

Het *Ruimtelijk Structuurplan Vlaams-Brabant* werd op 7 oktober 2004 bij ministerieel besluit goedgekeurd en gepubliceerd in het Belgisch staatsblad op 16 november 2004. Het Provinciaal ruimtelijk structuurplan Vlaams Brabant is in werking getreden op 1 december 2004.

De volgende vijf kernprincipes zijn richtinggevend voor de gewenste ruimtelijke structuur van de provincie:

- Herwaardering van het fysisch systeem als basis voor de ruimtelijke structuur
- Vlaams – Brabant een centrum - provincie met Brussel als kern
- Vlaams – Brabant, een provincie met diverse stedelijke kernen
- De Vlaamse Ruit geeft een duidelijke structuur aan Vlaams - Brabant
- Mobiliteit als sturend gegeven voor Vlaams – Brabant

De provincie werd opgedeeld in 4 grote deelruimten. Het projectgebied is gelegen in ‘Het Verdicht Netwerk’, deels in het ‘subgebied Mechelen-Leuven-Brussel en deels in de ‘open schicht’.

c) Gemeentelijke Ruimtelijke Structuurplannen

Enkel de gemeente Kraainem heeft een goedgekeurd ruimtelijk structuurplan.

De gemeente Tervuren heeft een voorlopig vastgesteld gemeentelijk ruimtelijk structuurplan (29 mei 2008). De gemeentes Wezembeek-Oppem en Zaventem hebben een ontwerp van structuurplan.

De gemeentelijke visies zijn via verschillende bi- en multilaterale overlegmomenten, vertaald in de gewestelijke visies en afbakeningsprocessen.

2.3.3. Grond- en oppervlaktewater

2.3.3.1. Decreet integraal waterbeleid

Het decreet betreffende het integraal waterbeleid (decreet IWB) van 18 juli 2003 (BS 14 november 2003) creëert het juridisch en organisatorisch kader waarbinnen het water-

beleid in Vlaanderen moet worden gevoerd. Het decreet IWB biedt eveneens de decretale basis voor de omzetting van de Europese kaderrichtlijn Water in Vlaanderen.

a) Bekkenbeheerplan Dijle en Zenne

Het bekkenbeheerplan is een beleidsplan met acties, maatregelen, middelen en termijnen en bepaalt het integraal waterbeleid voor het bekken. Onderdelen ervan kunnen bindend zijn voor entiteiten die belast zijn met taken van openbaar nut. Maatregelen opgenomen in het bekkenbeheerplan kunnen beperkingen opleggen. In de bekkenbeheerplannen kunnen onder meer oeverzones en overstromingsgebieden worden afgebakend. Voor oeverzones en overstromingsgebieden gelden (onder voorwaarden) een recht van voorkoop, aankoopplicht en vergoedingsplicht.

Het bekkenbeheerplan vormt één van de kaders voor de watertoets.

b) Deelbekkenbeheerplan Woluwe

In het deelbekkenbeheerplan worden de krachtlijnen van het bekkenbeheerplan omgezet in concrete acties en maatregelen. Het deelbekkenbeheerplan wordt als deelplan toegevoegd aan het bekkenbeheerplan. Binnen dit deelbekken is het Waterschap Zenne-Noord actief die als een nieuwe actor inzake het gebiedsgerichte integrale waterbeleid kan beschouwd worden.

c) Watertoets

De watertoets houdt in dat door de bevoegde overheid bij de beslissing over een vergunning, plan of programma, rekening gehouden wordt met de mogelijke nadelige gevolgen ervan voor het watersysteem en voor de functies die het watersysteem vervult.

Als er inderdaad sprake is van een nadelig gevolg, zal die overheid een aantal voorwaarden opleggen om dit gevolg te voorkomen of te beperken, of het te herstellen of te compenseren. Als aan die voorwaarden niet kan worden voldaan en er bv. grote risico's op wateroverlast zijn, kan finaal worden beslist geen goedkeuring te verlenen aan de vergunningsaanvraag, het plan of het programma.

Binnen voorliggend "inrichtingsplan fietslinken" dienen nadelige effecten op het watersysteem te worden vermeden of indien deze toch optreden, dienen deze zoveel mogelijk te worden beperkt, hersteld of gecompenseerd.

Verder is een inrichtingsplan in kader van een inrichtingsproject landinrichting watertoetsplichtig. De watertoets bij voorliggend inrichtingsplan wordt opgemaakt in een apart document.

2.3.3.2. Wet op de onbevaarbare waterlopen

De wet op de onbevaarbare waterlopen (28 december 1967; BS 15 februari 1968), aangevuld door het decreet van 21 april 1983 en hun respectievelijke uitvoeringsbesluiten regelt de indeling van onbevaarbare waterlopen in een aantal categorieën en geeft nadere bepalingen omtrent werken aan deze waterlopen.

a) Machtiging voor werken aan waterlopen

In het projectgebied bevinden zich een aantal geklasseerde onbevaarbare waterlopen. Buitengewone werken van wijziging van de waterlopen kunnen slechts worden uitgevoerd nadat hiervoor een machtiging bekomen is vanwege de bevoegde overheid. Bij het uitvoeren van werken dient tevens rekening te worden gehouden met de wettelijke bepalingen inzake erfdienstbaarheden en bouwafstanden.

2.3.4. Bodem

2.3.4.1. Decreet betreffende de voorkoming en het beheer van afvalstoffen

Het Afvalstoffendecreet vormt de wettelijke basis voor het realiseren van het afvalstoffenbeleid binnen het Vlaams Gewest. Het decreet is een zogenaamd kaderdecreet d.w.z. dat het wel de belangrijkste bepalingen bevat maar dat deze verder moeten uitgevoerd worden door de Vlaamse Regering in uitvoeringbesluiten zoals bijvoorbeeld het VLAREA.

a) Voorwaarden m.b.t. bagger- en ruimingsspecie en uitgraven bodem

Bij de werken in het kader van het inrichtingsplan kunnen mogelijk materialen vrijkomen die bij hergebruik onder de VLAREA-reglementering vallen. Voor gebruik als bodem geldt Hoofdstuk X van het VlAREbo, uitgezonderd de bepalingen in verband met administratieve opvolging via technische verslagen en bodembeheerrapporten.

Deze bepalingen kunnen relevant bij het grondverzet gekoppeld aan voorgestelde maatregelen.

2.3.4.2. Decreet betreffende de bodemsanering

De belangrijkste doelstellingen van het decreet van 27 oktober 2006 voor bodemsanering en bodembescherming zijn het voorkomen van nieuwe verontreiniging en het saneren van historische verontreiniging. In het decreet zijn een vijftal krachtlijnen te onderscheiden:

- de inventaris van de verontreinigde gronden;
- het onderscheid tussen historische en nieuwe verontreiniging;
- het onderscheid tussen de saneringsplichtige en de saneringsaansprakelijke;
- de bodemsaneringsprocedure;
- de regelingen bij overdracht van gronden.

a) Voorwaarden en procedures m.b.t. grondverzet

In het Vlaams reglement betreffende de bodemsanering van 5 maart 1996 zijn nadere voorwaarden en procedures met betrekking tot grondverzet opgenomen.

De uitvoering van voorliggend “inrichtingsplan fietslinken” brengt grondverzet met zich mee. Wat dat betreft heeft de Vlaamse Landmaatschappij een overeenkomst met de vzw Grondbank (o.m. betreffende de te volgen procedures).

b) Bodemattest

Bij overdracht van gronden moet de overdrager een bodemattest opvragen en de inhoud meedelen aan de verwerver. Het bodemattest vermeldt de gegevens die in het register van de verontreinigde gronden aanwezig zijn. Als de grond niet is opgenomen in dit register, dan wordt er een zogenaamd blanco-bodemattest afgeleverd waarin staat dat er geen gegevens

beschikbaar zijn. Dit betekent echter niet dat er geen bodemverontreiniging aanwezig kan zijn.

In het geval van onteigening ten algemene nutte dient de onteigende overheid een bodemattest aan te vragen bij de OVAM.

Voor voorliggend inrichtingsproject is dit relevant bij de verwerving van gronden. Eventuele verontreinigde gronden kunnen beperkingen opleggen voor de gewenste inrichting en eventuele hiermee samenhangende werken.

c) Gebruiksbeperkingen en voorzorgsmaatregelen bij verontreinigde gronden

Overdracht van gronden, waarop een inrichting gevestigd is/was, of waar een activiteit wordt/werd uitgevoerd die bodemverontreiniging kan veroorzaken, is slechts mogelijk na een oriënterend onderzoek.

Indien de OVAM meent dat er – op basis van het oriënterend bodemonderzoek of op basis van de gegevens uit het register van verontreinigde gronden – ernstige aanwijzingen zijn dat de gronden verontreinigd zijn in die mate dat de saneringsplicht kan ontstaan, dan dient een beschrijvend onderzoek te worden opgemaakt. Naargelang het nieuwe of historische bodemverontreiniging betreft, worden de mogelijke verontreiniging en de saneringsnoodzaak behandeld op de wijze zoals in het decreet voorzien. Overdracht van de gronden is in dat geval enkel mogelijk onder in bepaalde voorwaarden.

2.3.4.3 Erosiebestrijdingsplannen

De gemeente Zaventem beschikt over een goedgekeurd erosiebestrijdingsplan (augustus 2008).

Voor een beschrijving van de erosiegevoelige gronden wordt verwezen naar titel 2.2.1.2 en kaart 5.

2.3.5. Milieubeleid

2.3.5.1. Milieubeleidsplannen

Voor een beschrijving van het milieubeleid wordt meteen ingezoomd op provinciaal en gemeentelijk niveau.

a) Provinciaal milieubeleidsplan

De provincie Vlaams Brabant beschikt over een provinciaal milieubeleidsplan waarbij een breed gamma aan thema's naar voor wordt geschoven. Er worden evenwel geen voor het projectgebied specifieke aandachtspunten naar voor geschoven.

b) Gemeentelijk milieubeleidsplan

Iedere Vlaamse gemeente is verplicht om met een gemeentelijk milieubeleidsplan uitvoering te geven aan het Vlaamse milieubeleid en het provinciaal milieubeleid, vastgesteld in het provinciaal milieubeleidsplan. De vier betrokken gemeenten beschikken hierover.

Waar mogelijk wordt kort aangestipt welke onderdelen voor voorliggend inrichtingsplan relevante zijn.

Gemeentelijk milieubeleidsplan Kraainem

De gemeente Kraainem beschikt over een goedgekeurd gemeentelijk milieubeleidsplan 2005-2009. Hierin komen de thema's afval en milieubeleid, water, natuur, landschap, bos en groen, hinder, mobiliteit en energie aan bod. Per thema worden een of meerdere projecten naar voor geschoven.

Het project "duurzame mobiliteit in Kraainem" is hier vermeldenswaardig. Een maximale afstemming van het duurzaam mobiliteitsbeleid en het ruimtelijk- en milieubeleid is het streven. De klemtoon ligt onder meer op het bevorderen van de verkeersveiligheid, het stimuleren van alternatieve vervoerswijzen, het herwaarderen van de 'trage wegen' en het creëren van een recreatief netwerk voor onder meer fietsers (gemeente Kraainem, 2006).

Gemeentelijk milieubeleidsplan Wezembeek-Oppem

Het gemeentelijk milieubeleidsplan voor Wezembeek-Oppem is voor de periode 2005-2009 opgemaakt. Binnen dit MBP worden verschillende clusters afgebakend waaronder, naast vaste stoffen, water, natuurlijke entiteiten (natuur, bos, groen en landschap), hinder en energie, ook mobiliteit aan bod komt.

Ook hier wordt, verwijzend naar het mobiliteitsplan het gebruik van onder meer de fiets gepromoot door de uitbouw van een aangepast openbaar vervoersnet, veilige fietsverbindingen en gerichte sensibilisatiecampagnes (gemeente Wezembeek-Oppem, 2005).

Gemeentelijk milieubeleidsplan Tervuren

Ook binnen de gemeente Tervuren is een milieubeleidsplan voorhanden voor de periode 2005-2009. Duurzame mobiliteit is een van de zeven thema's naast integraal waterbeleid, energie en duurzaam bouwen, afval en milieuverantwoord productgebruik, natuur- en groenbeheer, milieuhinder en participatie en integratie.

Ook hier wordt verwezen naar het gemeentelijk mobiliteitsplan waarbinnen de grote krachtlijnen zijn:

- het versterken van de alternatieven voor het autoverkeer
- het verbeteren van verkeersveiligheid en –leefbaarheid
- het ondersteunen van mobiliteit vanuit andere beleidsdomeinen

Onder meer de opwaardering van de trage wegen behoort tot de gemeentelijke doelstelling.

Gemeentelijk milieubeleidsplan Zaventem

De gemeente Zaventem beschikt over een goedgekeurd milieubeleidsplan 2005-2009 waarin de thema's vaste stoffen, water, natuurlijke entiteiten, hinder, energie, nationale luchthaven Zaventem en ook mobiliteit naar voor worden geschoven.

Binnen het voor dit inrichtingsplan relevante thema mobiliteit wordt er verwezen naar het gemeentelijk mobiliteitsplan. Het stimuleren van duurzame vormen van transport (te voet, per fiets, carpoolen, ...) is een gemeentelijke doelstelling. Het aanleggen, uitbreiden, onderhouden en promoten van recreatief – functionele fietsroutes behoort tot de gemeentelijke strategie (gemeente Zaventem, 2005).

2.3.6. Natuur

2.3.6.1. Decreet betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu

Het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu (BS 10 januari 1998 – Ook Natuurdecreet) vormt de basis voor de bescherming van de natuur in Vlaanderen. Het natuurdecreet implementeert een aantal Europese Richtlijnen en werd meermaals gewijzigd. Een aantal bepalingen werden uitgewerkt onder de vorm van uitvoeringsbesluiten die in onderstaande paragrafen worden vermeld indien ze betrekking hebben op een voor voorliggend project toepasselijke randvoorwaarde.

a) Stand still/Zorgplicht

Zowel zorgplicht als stand still zijn horizontale bepalingen en bijgevolg overal, onafhankelijk van de ruimtelijk bestemming, van toepassing op Vlaams grondgebied.

Binnen voorliggend “inrichtingsplan fietslinken” mag geen vermijdbare schade aan de natuur worden veroorzaakt terwijl niet-vermijdbare schade gecompenseerd dient te worden. Het stand still principe geldt zowel voor de kwantiteit als de kwaliteit van de natuurwaarden.

b) Speciale beschermingszones

Speciale beschermingszones (SBZ) werden afgebakend in het licht van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn, ook het Natura-2000 netwerk genoemd.

De bepalingen van de Habitatrichtlijn (92/43/EEG) van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en in het wild levende flora en fauna hebben tot doel de biodiversiteit in de lidstaten te behouden en te streven naar de instandhouding én het herstel van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna die hiervan deel uitmaken.

De bepalingen van de Vogelrichtlijn (79/409/EEG) van 2 april 1979 inzake het behoud van de vogelstand, de bescherming en het beheer van alle op het grondgebied van de Europese Unie in het wild levende vogels en hun habitats.

Beide richtlijnen werden geïmplementeerd in het Natuurdecreet.

Het projectgebied van dit “inrichtingsplan fietslinken” overlapt met 54,2 ha met de SBZ-H “Valleien van Dijle, Laan en IJse met aangrenzende bos en moerasgebieden” (volgnummer 11, gebiedscode BE2400011, totale oppervlakte 4068 ha).

Binnen de overlap is de administratieve overheid gebonden aan het nemen van de nodige instandhoudingsmaatregelen ten aanzien van de habitats en soorten van Europees belang waarvoor de SBZ is aangewezen. Daarenboven dienen de nodige maatregelen te worden genomen om verslechtering van habitats en verstoring van soorten binnen de SBZ te vermijden. Deze laatste maatregelen kunnen ook buiten de SBZ worden genomen.

Daarom worden voor alle volledigheid tevens de SBZ’s vermeld die slechts raken aan, of een beperkte gismatige overlap kennen met, het projectgebied. Het gaat in de eerste plaats om de SBZ-H “Zoniënwoud” (volgnummer 8, gebiedscode BE2400008, totale oppervlakte 2761 ha), welke met 6,2 ha overlapt met het projectgebied.

Het projectgebied raakt bovendien aan twee deelgebieden van de SBZ-H “Zoniënwoud met bosrand, aangrenzende bosgebieden en Woluwevallei” (volgnummer 8, gebiedscode BE2400008, totale oppervlakte 2040 ha) van het Brussel Gewest. Het deelgebied Hof ter

Mussche (IB 11) raakt aan de westelijke zijde van het projectgebied, het deelgebied “Zoniënwoud” (IA1) is ten zuidwesten gelegen.

Het projectgebied van dit “inrichtingsplan fietslinken” kent geen overlap met een SBZ-V

De SBZ's werden aangemeld voor een lijst van habitats en soorten. Deze worden hier verder opgenomen. De SBZ-perimeters worden gesitueerd op kaart 9.

De trajecten van de fietspaden die worden (her)aangelegd in het kader van dit inrichtingsplan liggen niet in of in de nabijheid van een SBZ.

c) Wijzigen van vegetaties en kleine landschapselementen

Een aantal vegetatiewijzigingen en wijzigingen van kleine landschapselementen (KLE's) zijn, in een aantal specifieke gevallen, gebonden aan verbod, natuurvergunning- of meldingsplicht. Hiertoe geeft het besluit van 23 juli 1998 tot vaststelling van nadere regels tot uitvoering van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu (BS 10 september 1998 – Ook Vegetatiebesluit) een uitwerking van het Natuurdecreet.

Drie voorgestelde trajecten hebben betrekking op twee holle wegen als lijnvormig kleine landschapselement. Hiervoor geldt een verbod tot wijziging.

Voor zover voldaan aan zorgplicht én expliciet opgenomen in een goedgekeurd inrichtingsplan, gelden deze bepalingen niet. Ook indien een stedenbouwkundige vergunning wordt verleend na (positief) advies van de bevoegde instantie (ANB) bij deze vergunning, geldt deze bepaling niet.

2.3.6.2. Natuurbeleidsplan

a) Gemeentelijke natuurbeleidsplannen

Door de gemeenten werd een Gemeentelijk Natuurontwikkelingsplan (GNOP) opgemaakt en door de gemeenteraad goedgekeurd. Deze dateren al van de jaren '90. Vele acties zijn al uitgevoerd of opgestart. We verwijzen hiervoor naar de voorstudie van het landinrichtingsproject Brabants Plateau (VLM, 2000).

Nieuwe actieplannen rond natuurontwikkeling en –beheer zijn terug te vinden in de gemeentelijke milieubeleidsplannen. Deze handelen ondermeer over

- Afbakenen van een ecologisch netwerk binnen de gemeente
- Uitbreiding en verstevigen van het areaal aan natuurgebieden in de gemeente
- Behoud en versterken van natuur op privé-domein
- Soortenbescherming

In het provinciaal milieubeleidsplan van de provincie Vlaams-Brabant (2004-2008) ligt de nadruk op het bevorderen van zowel de kwaliteit als de kwantiteit van ‘de natuur’. Het kwantitatief bevorderen van de natuurlijke entiteiten kan zowel door de natuurlijke milieus te vrijwaren, de oppervlakte met ecologische waarde te doen toenemen en de verbinding en netwerking tussen de natuurlijke entiteiten te versterken. Volgende elementen worden hiertoe ingezet:

- areaaluitbreiding door de verwerving van natuurgebieden
- een strikt vergunningenbeleid

- de afbakening van natuurverbindingsgebieden en ecologische infrastructuur van bovengemeentelijk belang die niet tot VEN en IVON behoren).

Het kwalitatief bevorderen van de natuurwaarden kan door het uitwerken en de ondersteuning van inrichtingsprojecten, het inzetten van beheersinstrumenten en de participatie in soortbescherming.

Zie ook titel 2.3.5

2.3.7. Bos

2.3.7.1 Bosdecreet

Het bosdecreet van 13 juni 1990 (B.S. 28/09/90) heeft tot doel het behoud, de bescherming, de aanleg, het beheer, het herstel van de bossen en het natuurlijk milieu van de bossen te regelen. Het decreet is zowel van toepassing op de openbare bossen als op de privé-bossen.

a) Bosbeheerplan

Er zijn geen bosbeheerplannen in het projectgebied. Wel is er een structuurvisie, aangrenzend aan het gebied, een structuurvisie voor het Zoniënwoud. Het Park van Tervuren wordt hier als een belangrijke, recreatieve pool in opgenomen.

b) Bosgroepen

Een bosgroep is een vrijwillig samenwerkingsverband tussen zowel openbare als privé boseigenaars. Door de wijziging aan het Bosdecreet op 18 mei 1999 is er een decretale basis gelegd voor het instellen van een regeling rond bosgroepen.

Via de bosgroepen tracht het Agentschap voor Natuur en Bos een antwoord te geven op de problemen die de versnippering van het bos met zich meebrengt. Bosgroepen bieden een uitgebreide dienstverlening aan die de vele boseigenaars helpt bij het beheren van hun bossen.

Deze dienstverlening bestaat in grote lijnen uit het verzorgen van de doorstroming van informatie naar de boseigenaars, de creatie van een economisch rendabel en ecologisch efficiënt bosbeheer door collectiviteit, en het sturen van afspraken en overleg tussen verschillende partijen.

De bossen in de projectperimeter, uitgezonderd Tervuren, maken deel uit van de "bosgroep Groene Corridor". Deze bosgroep van 3600 ha is een pilootproject sinds 1 mei 2007.

2.3.8. Landschap

2.3.8.1 Decreet tot bescherming van monumenten, stads- en dorpsgezichten

Het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten regelt de bescherming, de instandhouding, het onderhoud en het herstel van monumenten en stads- en dorpsgezichten.

a) Beschermd monumenten, stads- en dorpsgezichten

Een beschermd monument of beschermd stads- of dorpsgezicht moet in stand worden gehouden, mag door niemand worden ontsierd, beschadigd of vernield. Naast een aantal algemene verboden en verplichtingen worden per beschermd stads- of dorpsgezicht in een beschermingsbesluit specifieke beschermingsvoorschriften vastgelegd (Zie kaart 18).

In het projectgebied zijn volgende **landschappen** beschermd:

- Kastanjeboom in het gemeentepark
- Landschap gevormd door de Sint-Lambertuskerk met omringend oud kerkhof
- Park Jourdain (Deel)¹
- Landschap gevormd door het kasteel van Sterrebeek met omringend park
- Domein 'ter Meeren'
- Oostelijke ingang van het park van Tervuren (Waalse Baan)

In het projectgebied zijn volgende **dorpsgezichten** beschermd:

- Voormalig huis van Boisschot en de onmiddellijke omgeving met de aanpalende vijverstraat
- Kleine Bergstraat: Hof ten Kleinenberg met zijn omgeving
- Sint-Pietersplein met omliggende bebouwing

randzone

- Park van Tervuren met omgeving
- Landschap gevormd door het Zoniënwoud en het Kapucijnenbos

b) Landschapsatlas: relictzones en ankerplaatsen

In 2001 werd de landschapsatlas uitgegeven door het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap – afdeling Monumenten en Landschappen. In deze atlas zijn punt-, lijn- en vlakvormige relictzones opgenomen (Zie kaart 19).

Het projectgebied omvat twintig **puntrelictzones**. In en rond Zaventem, langs de vallei van de Kleine Beek of de Woluwe; Mariadalkasteel, Sint-Catharinakerk, vml. Huis van Boisschot, Stockmansmolens en Kastanjeboom. In de kern van Nossegem liggen de Sint-Lambertuskerk en de pastorie. Thv Kraainem ligt de Sint-Pancratiuskerk en een watermolen langs de vallei van de Kleine Maalbeek. Langs de Vuilbeek ligt het Kasteel de Burbure en meer stroomopwaarts de Sint-Pieterskerk. Langs de Kleine Maalbeek te Sterrebeek liggen; de Sint-Pancratiuskerk², het Kasteel van Sterrebeek, het Kasteel Ter Meren en Hof ter Heide. De kern van Wezembeek-Oppem, op de rand van de Vuilbeekvallei, omvat het Kasteel de Grunne en Hoeve de Kam. Tussen Moorselbos en Hogenbos ligt het Kooigehof. Volgende **lijnrelictzones** komen voor in het projectgebied: de Konijnestraat³, de Keulense weg⁴ en een aantal holle wegen (Schapenweg, Oudergemse weg) te Sterrebeek. Het tracé van de

---

¹ Het park Jourdain vormt een groen geheel met vijvers en een gerestaureerde hoeve en pastorie. De pastorie is omgevormd tot restaurant en de hoeve wordt gebruikt door verschillende verenigingen.

² De historische dorpskern van Sterrebeek wordt gevormd door de St-Pancratiuskerk, de pastorie, huizen langs de Kerkstraat en het kasteel van Sterrebeek. De omgeving van de kerk vormt een mooi dorpsgezicht. Het kasteel is omgeven door een park en vormt een mooi groen geheel.

³ De Konijnestraat vormt een deel van het middeleeuws wegenpatroon.

⁴ relict van de Romeinse baan die een aftakking vormde van de baan Keulen-Bavai en die een verbinding vormde tussen Asse en Leuven.

oude spoorweg Brussel-Tervuren (momenteel deels in gebruik als tramlijn of fietspad) en de oude buurtspoorweg Sterrebeek-Vosseem.

Er komen twee **relictzones** voor in het gebied:

- Want – Tervenbergh – Rot – Bosdelle⁵
- Vuilbeek en Sterrebeek met haar Kasteelparken⁶

In de randzone komen nog volgende relictzones voor:

- Kouters van Nossegem, Steenokkerzeel, Nederokkerzeel en Erps-Kwerps
- Plateau van Moorselbos – Hogenbos – Eikenbos – Bertembos⁷
- Plateau van Duisburg
- Park van Tervuren – Tervuurse laan
- Zoniënwood – Bos van Marnix

Aan het zuiden van het projectgebied grenzen twee **ankerplaatsen**:

- Dorpskern Tervuren en Warandepark
- Zoniënwood N.O., Kapucijnenbos, Bos van Marnix en Arboretum van Tervuren

De voor voorliggend inrichtingsplan relevante delen zijn gemarkeerd.

2.3.9. Archeologie

2.3.9.1 Decreet houdende bescherming van het archeologisch patrimonium

Het decreet op het archeologisch patrimonium van 30 juni 1993 (gewijzigd bij de decreten van 18 mei 1999, 28 februari 2003 en 10 maart 2006 (BS 08.06.1999, 24.03.2003 en 07.06.2006) regelt de bescherming, het behoud, het herstel en de instandhouding van het archeologisch patrimonium. In dit decreet en haar uitvoeringsbesluiten⁸ worden archeologische opgravingen georganiseerd en gereguleerd. Bedoeling is dat het archeologisch goed bewaard en beschermd blijft tegen beschadiging of vernieling. Hiervoor zijn nadere regels vastgelegd.

a) Meldingsplicht

Eenieder die een archeologisch goed vindt, is verplicht hiervan binnen drie dagen aangifte te doen bij de bevoegde administratie. De gevonden monumenten moeten tot de 10de dag na de aangifte in onveranderde toestand blijven.

Bij de uitvoering van werken waarbij grondverzet gebeurt, verdient het de aanbeveling om rekening te houden met de archeologische potenties.

b) Stedenbouwkundige vergunning

Voor vergunningsaanvragen, ingediend op grond van art. 127 houdende het decreet van de

---

⁵ Als getuige van de vroeger uitgestrekte kouters tussen Brussel en Leuven.

⁶ Kasteel van Sterrebeek, Ter Meeren, de Burbure

⁷ Deze relictzone is vanwege het historisch permanent bosgebied ecologische heel waardevol en heeft bovendien een opmerkelijke cultuurhistorische waarde.

⁸ Besluit van de Vlaamse Regering van 20 april 1994 tot uitvoering van het decreet van 30 juni 1993 houdende de bescherming van het archeologisch patrimonium, gewijzigd bij besluiten van de Vlaamse Regering van 12 december 2003 en 23 juni 2006 (BS 15.07.1994, 09.06.2004 en 22.08.2006).

ruimtelijke ordening, wordt verplicht advies gevraagd aan het Vlaams Instituut voor Onroerend Erfgoed (buitendienst Vlaams-Brabant). Dit advies is bindend voor zover het voorwaarden oplegt.

Bij de uitvoering van werken waarbij grondverzet gebeurt, moet rekening worden gehouden met mogelijke maatregelen opgelegd door het Instituut voor Onroerend Erfgoed ter bescherming of vrijwaring van het onroerend erfgoed.

2.3.10. Toerisme en recreatie

Het toeristisch-recreatief beleid volgt in grote lijnen een aantal trends. Er is een toename van het belang van **'zachte' recreatie**, o.a. in de vorm van plattelandstoerisme. **'Authenticiteit'** van landschap incl. erfgoedwaarden en streekidentiteit, bvb. op het culinaire gebied krijgen terug meer belangstelling. Het wordt dan ook steeds belangrijker om een regio een duidelijk en begrijpbaar **'profiel'** te geven, teneinde de toerist/recreant een meer afgebakend product te presenteren.

Het toeristisch-recreatief beleid wordt op gewestelijk niveau gevoerd door Toerisme Vlaanderen, die een partnership heeft met het Provinciale Toerisme Vlaams-Brabant. Het Toeristisch-Recreatief Actieplatform (TRAP) vormt het overkoepelend forum voor beleidsinstanties. Lokaal wordt het beleid gevoerd door de VVV's. Hiernaast zijn verschillende instellingen actief op het toeristisch-recreatieve vlak. Bijvoorbeeld het Regionaal Landschap Dijleland (actief in de gemeente Tervuren) werkt maatregelen uit i.f.v. zachte recreatie.

Het toeristisch-recreatief beleid is op ruimtelijk niveau sterk afhankelijk van het ruimtelijk ordeningsbeleid. Het Structuurplan Vlaanderen wil in de regio vooral aandacht voor de ontwikkeling van **laagdynamische recreatie** in combinatie met landschappelijke mogelijkheden. Het beleidsplan wijst tevens op Brussel als toeristische **'toegangspoort'** voor de regio. Bij de ontwikkeling van hoogdynamische functies dient een Provinciaal Ruimtelijk Uitvoeringsplan te worden opgesteld.

Het **Strategisch Beleidsplan** van de Provincie Vlaams-Brabant formuleert een aantal strategische doelstellingen voor de periode 2008-2013. De meest relevante worden hieronder opgesomd:

- de profilering van de regio d.m.v. de aanwezige parken, tuinen en bosgebieden rondom de hoofdstad. Dit behelst het inventariseren en het stimuleren van de recreatieve ontsluiting van parken, tuinen, bossen en natuurgebieden. Ook het bevorderen, het herstel en de instandhouding van landschappelijk erfgoed speelt hier een cruciale rol.
- De ontwikkeling van een knooppuntensysteem voor fietsers (hieraan zou een systeem worden gekoppeld van fietscafés en fietsvriendelijke logies), een wandelnetwerk en een digitaal ruiternetwerk.
- Verdere ondersteuning van een kwaliteitsvolle logiesinfrastructuur en het 'uitwaaieren' van de zakentoeurisme-dynamiek naar de toeristisch-recreatieve troeven van de regio.
- Verbeteren van de interne en extern mobiliteit via extra aandacht voor openbaar vervoer en (functioneel) fietsverkeer.

- Structurele samenwerking met hoofdstad en met Provinciehoofdstad Leuven op gang brengen. Tevens ook de verbetering van de samenwerking met de lokale toeristische diensten, o.m. door de mogelijkheid van het afsluiten van een aangepast convenant voor de periode 2008-2013.

2.3.11. Statuut van wegen, waterlopen en leidingen

Centraal binnen het projectgebied bevindt zich de E40. Verder is noord-zuid gericht de R0. Een belangrijke hoofdweg in de noordelijke helft is de N2 Leuven-Brussel. Een deel van de projectgrens wordt in het zuiden bepaald door de N3 (Leuven-Tervuren-Brussel). De N227 is van bovenlokaal belang en verbindt Mechelen, Zaventem en Wezembeek-Oppem met de R0.

Vanaf de monding van de Kleine Maalbeek is de Woluwe een onbevaarbare waterloop van de 1ste categorie. Bijgevolg wordt de waterloop beheerd door VMM.

Stroomopwaarts is de Woluwe op Vlaams grondgebied een onbevaarbare waterloop van 2de categorie. Dit deel valt onder de bevoegdheid van de provincie Vlaams-Brabant, net als een belangrijk deel van de Kleine Beek.

Parallel met de Woluwe vloeit in Zaventem de iets lager gelegen Ontlastingsbeek. Delen van deze beek dienen als moerriool en voeren ook afvalwater af. De moerriool langs de Ontlastingsbeek, maar ook delen van de Kleine Maalbeek en de Vuilbeek worden beheerd door de Intercommunale van de Woluwe.

Het statuut van wegen, waterlopen en leidingen wordt weergegeven op kaart 20

Zie in dit verband ook beschrijving van de fysische kenmerken van het projectgebied onder titel 2.2.1.

De ingesloten open ruimtes in dit Randstedelijk gebied bezitten nog tal van Trage Wegen, al dan niet opgenomen in de Atlas van de Buurtwegen. Deze wegen kunnen een essentiële rol spelen bij het verbinden en toegankelijk maken van deze open ruimtes teneinde een openruimtenetwerk te creëren.

Kaart 21 geeft een overzicht van Trage Wegen .

Trage Wegen die niet officieel in de buurtatlas zijn opgenomen spelen een belangrijke rol in de deze Randstedelijke open ruimtes. Zo wordt het gebied van Kasteel ter Meren doorkruist door een aantal imposante dreven die publiek karakter hebben en als “Trage Weg” kunnen geclassificeerd worden. Ook langs kasteelpark de Burbure loopt een pad met publiek karakter dat voor een groot deel niet is opgenomen in de Atlas der Buurtwegen.

Rond de zone van de renbaan van Sterrebeek bevinden zich, vooral ten zuiden, van de renbaan, een aantal veldwegen die niet in de atlas zijn opgenomen. Naast trajecten van de oude trambeding Sterrebeek –Tervuren en Tervuren – Brussel, is in deze zone ook nog de Oude Waalse Baan gelegen, een oude Romeinse weg. Bij verdere ontwikkeling van de recreatieve potenties van deze ruimte, aansluitend op het park van Tervuren en de kasteeldomeinen ten Westen van de Mechelsesteenweg, kan dit Trage Wege netwerk een belangrijke rol vervullen.

Hier zijn de Perkstraat en de verbindingsweg tussen de Museumlaan en de Perkstraat te situeren. Waar fietsverhardingen in voorliggende inrichtingsplan worden voorgesteld.

De open ruimte Woluweveld valt op door een mooi netwerk van Trage Wegen, opgenomen in de Atlas van de buurtwegen. Ter hoogte van het Boske wordt de continuïteit in dit netwerk verbroken doordat een klein traject is verdwenen.

De Kleine Everse Weg en de Harenweg, waar in kader van dit inrichtingsplan een fietsverharding wordt voorgesteld, zijn hier te situeren.

De twee grote open ruimtegebieden in Kraainem (Hennekenberg en Groeneveld) bezitten ook nog aan aantal Trage wegen. Dit netwerk takt ter hoogte van hof Ter Musschen aan op de Woluwewandeling van het Brussels Gewest. De verbindingsweg is momenteel nog niet opengemaakt.

De Hebronlaan verbindt Hennekenberg en Groeneveld. Het is hier dat het voorgestelde fietstraject “Verbinding Koningin Astridlaan – Bosstraat” te situeren is. Hoewel dit zelf geen Buurtweg is, zorgt het wel voor een verbinding tussen de omliggende buurtwegen.

In open ruimte Boesberg zijn de Oude Keulse Weg en de Konijnweg de meest opvallende Trage Wegen. Ook hier worden gedeeltelijk verhardingen voorzien in het kader van dit inrichtingsplan.

2.3.12. Mobiliteitsbeleid

2.3.12.1. Decreet betreffende de mobiliteitsconvenant

Op 20 april 2001 werd het decreet betreffende de mobiliteitsconvenants bekrachtigd.

Het mobiliteitsconvenant, een overeenkomst tussen het Vlaams Gewest, gemeenten, provincies en de Vlaamse Vervoersmaatschappij De Lijn, is geen doel op zich, maar een hefboom om een mobiliteitsbeleid uit te bouwen. Een gemeente die een moederconvenant getekend heeft, kan (afhankelijk van de noden) projecten ter uitvoering van het mobiliteitsbeleidsplan realiseren.

a) Mobiliteitsplannen

Het verkeersinfarct in de omgeving van de hoofdstad is de meest bepalende en beperkende factor van de regionale en lokale mobiliteit. Het beleid wil hierop inspelen door een structurele aanpak van het openbaar vervoer in de regio. Enerzijds heeft vervoermaatschappij De Lijn het project REGIONET Brabant-Brussel ontwikkeld om automobilisten aan te zetten het openbaar vervoer te gebruiken. Anderzijds is er het meer overkoepelende strategisch plan in ontwikkeling voor de opzet van Gewestelijk Expresnet (GEN), waarvoor een sterke betrokkenheid is van vervoermaatschappij NMBS. Dit project strekt over een straal van 30km rond de hoofdstad. Het Regionet van De Lijn sluit hierop aan. Mogelijks wordt aanvullend ook een ‘lightrail’ infrastructuur hiervoor ontworpen. Bovendien wordt ook het functioneel fietsverkeer (woon-werk en woon-school fietsverkeer)

gestimuleerd. De basis hiervoor wordt gelegd in **het Functioneel Fietsroutenetwerk van de Provincie Vlaams-Brabant**. Belangrijk voor de regio is de reeds deels aangelegde fietssnelweg tussen Leuven en Brussel langs het HST-traject.

Voor de aanleg van fietspaden die deel uitmaken van het provinciaal bovenlokaal functioneel fietsroutenetwerk is vanaf 1 april 2007 80 % subsidies verkrijgbaar. Het betreft 40 % van de provincie en daarbovenop 40 % van het Vlaams Gewest. Op deze manier hopen de provincie en het gewest de realisatie van het netwerk te versnellen. Deze subsidieregeling is gelijklopend in alle 5 Vlaamse provincies en wordt ook wel het **fietsfonds** genoemd.

De provincie Vlaams - Brabant geeft ook nog subsidies voor de aanleg van fietspaden die deel uitmaken van het bovenlokaal recreatief netwerk. Het betreft 40 %. Op beide subsidieregelingen wordt als mogelijke financieringsbron beroep gedaan voor de trajecten in voorliggend "inrichtingsplan fietslinken".

Een bijkomende voorwaarde om subsidie via het fietsfonds te kunnen ontvangen is opname van de voorgestelde trajecten in goedgekeurde gemeentelijke mobiliteitsplannen.

In het geval van voorliggend inrichtingsplan is dit momenteel voor Kraainem nog niet het geval (een groot deel van het Burburepad).

Per betrokken gemeente worden hieronder de relevante krachtlijnen aangeduid van het mobiliteitsbeleid:

Gemeente Tervuren:

- de uitbouw van een functioneel en een recreatief fietsroutenetwerk
- de uitbouw van een voetpadennetwerk, een 'rustbankennetwerk' en een bebordingsproject voor trage wegen
- de herinrichting van de N3 (Leuven-Brussel), o.a. als hoofdas voor het openbaar vervoer
- de invoer van een tangentiële openbaar vervoersverbinding rond Brussel, de z.g. Druivenlijn
- ondersteunende en comfortverhogende maatregelen voor openbaar vervoergebruikers
- de opstelling van schoolvervoerplannen en inrichting van zone 30 gebieden in de schoolomgevingen
- herinrichting van parkings in het centrum van Tervuren en t.h.v. het museum

Gemeente Zaventem:

- verbeteren van de relatie mobiliteit en ruimtelijke planning d.m.v. een betere omlijning van bestemmingszones door afbakening via 'poortsites' t.h.v. de wegen
- prioritering voor het openbaar vervoer, maximale koppeling aan het GEN, ontwikkeling van de stationsomgevingen van Zaventem en Nossegem
- de ontwikkeling van een verkeersveiligheidsplan, een gedifferentieerd parkeerbeleid en het stimuleren van een het gebruik van andere vervoersmodi voor automobilisten
- de ontwikkeling van een fietsbeleidsplan met een netwerk op 3 niveaus
- de ontwikkeling van een voetgangersnetwerk ter verhoging van de leefbaarheid

Gemeente Kraainem:

- meer aandacht voor het openbaar vervoer
- de ontwikkeling van maatregelen voor fiets en voetgangersverkeer i.f.v. de leefbaarheid en de aantrekkelijkheid van de woonkernen
- de ontwikkeling van een fietsroutenetwerk op 3 niveaus; in dit verband wordt verwezen naar de ontbrekende verbinding langs de trambedding van tram 39 tussen Brussel en Tervuren.

Gemeente Wezembeek-Oppem:

- de herinrichting van de doortocht N227 (Mechelse Steenweg) door de gemeente

- meer aandacht voor het openbaar vervoer
- de ontwikkeling van een fiets- en wandelnetwerk
- de wegenstructuur ontwikkelen als drager van een gemeentelijke groenstructuur

De voorgestelde trajecten in dit “inrichtingsplan fietslinken” zijn terug te vinden in de bestaande gemeentelijke mobiliteitsplannen.

2.3.13 Plattelandsbeleid

a) Programma voor plattelandsontwikkeling Vlaanderen 2007-2013

Dit beleidskader is eerder stimulerend. Acties die passen binnen dit kader kunnen beroep doen op Europese co-financiering.

Plattelandsontwikkelingsbeleid wordt ook wel de tweede pijler van het Gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) genoemd. Het is dan ook een uitvoering van de Europese Regelgeving.

De uitwerking van dit Europees beleid heeft ertoe geleid dat een programma voor plattelandsontwikkeling (PDPO) werd opgemaakt voor Vlaanderen. Het eerste programma liep gedurende de periode 2000-2006. De nieuwe programmaperiode kan starten op 1 januari 2007 en zal lopen tot en met december 2013. Op basis van het PDPO wordt Europese co-financiering toegekend aan plattelandswerking in Vlaanderen. Dit kan op verschillende manieren: budget voor subsidieprogramma's, budget voor projectgerichte werking,...

Gezien de stedelijke context van het platteland in Noordwest-Europa wordt er voor het Vlaamse grondgebied ook de nadruk gelegd op de stad – landrelatie in het PDPO.

In dit ontwerpprogramma wordt gewerkt rond 4 assen:

1. verbetering van het concurrentievermogen van de land- en bosbouwsector
2. verbetering van milieu en platteland
- 3. de leefkwaliteit op het platteland en diversificatie van de plattelandseconomie**
4. Leader

Vanuit het oogpunt van landinrichtingsprojecten in Randstedelijk gebied is vooral **AS 3** van belang en meer bepaald het onderdeel gebiedsgerichte werking.

De provincie speelt hierin een belangrijke rol via provinciale plattelandskolven en managementcomités. Voor as 3 legt een provinciaal plattelandsbeleidsplan per provincie andere prioriteiten en bepaalt zo de goedkeuring van projecten die beroep kunnen doen op, PDPO financiering. De Vlaamse Landmaatschappij treedt op als beheerdienst.

Enkele onderdelen van as 3 ("de leefkwaliteit op het platteland en diversificatie van de plattelandseconomie") die overlappen met projectwerking landinrichting zijn:

1. bevordering van toeristische activiteiten
  - Het gaat onder andere om de **optimalisatie van de kwaliteit van recreatieve infrastructuur, (uitbouw van kwaliteitsvolle fietsnetwerken, voetwegennetwerken en ruiterspaden)**
  - De uitbouw van onthaalknooppunten
  - Streekeducatieve begeleiding van bezoekers en educatieve infrastructuur
  - Plattelandstoerisme en vermarkting

Voor dergelijke maatregelen kan **landinrichting** beroep doen op Europese co-financiering

2. Instandhouding en opwaardering van het landelijke erfgoed
Ook in dit verband bestaat de mogelijkheid voor landinrichting om beroep te doen op Europese co-financiering.

b) Plattelandsbeleidsplan Provincie Vlaams – Brabant (2007-2013)

De provincie speelt een belangrijke coördinerende rol voor het gedeelte van PDPO wat betrekking heeft op gebiedsgericht plattelandsbeleid.

De provincie maakt een provinciaal plattelandsbeleidsplan op dat een aantal lijnen en doelstellingen bevat voor de ontwikkeling van een leefbaar platteland maar ook een leidraad vormt voor

1. het opmaken van projectaanvragen binnen AS 3 van het PDPO, de zogenaamde PDPO - projecten
2. werking binnen LEADER gebieden (AS 4)

Wat betreft de PDPO – projecten legt Vlaams – Brabant volgende nadrukken

- Toepassingsgebied : **Ook het verstedelijkte gebied rond Brussel** komt in aanmerking voor steun voor plattelandsontwikkeling.

- Inhoud

- betere toeristisch – recreatieve toegankelijkheid plattelandsgebieden
- verhogen verkeersleefbaarheid
  - stimuleren van duurzame mobiliteit vb **fietsverbindingen**
  - Herwaardenen van buurt- en voetwegen
  - Ontwikkelen van lokale netwerken van Trage Wegen
  - Verkeersleefbare doortochten
- Versterken van toeristische voorzieningen zoals **fietsinrijpunten**
- Optimaliseren recreatieve netwerken met aandacht voor bewegwijzering, op elkaar afstemmen van routes, **wegwerken missing links**
  - Uitbouw streekeducatieve infrastructuur
  - Ontsluiten cultuurhistorische erfgoed
  - Versterken van natuur, watersysteem en landschap

DEEL 3. PROJECTBESCHRIJVING

3.1. Planprogramma Landinrichtingsproject Plateau van Moorsel

Het planprogramma voor het “Plateau van Moorsel” heeft als doelstelling te investeren in de open ruimte en leefbaarheid tussen Leuven en Brussel. Het planprogramma beschrijft hiertoe de visie en de krachtlijnen.

Vier strategische projecten werden samen met een aantal partners uitgekozen.

Het gaat om de inrichtingsprojecten landinrichting:

1. *Openruimtenetwerk VSGB (Vlaams Stedelijk Gebied rond Brussel)*
2. *Voervallei*
3. *N253*
4. *Dijleland*

Voorliggend inrichtingsplan kadert in het “Openruimtenetwerk Vlaams Stedelijk Gebied rond Brussel, in de rest van het document afgekort als “Openruimtenetwerk VSGB”

3.1.1. Inrichtingsproject “Open ruimte netwerk VSGB”

Voor het Inrichtingsproject “Openruimtenetwerk VSGB” wordt als doel gegeven een openruimtenetwerk te vormen binnen het Randstedelijk gebied.

Op gebied van inrichting worden volgende doelstellingen aangehaald

1. versterking recreatieve/ functionele infrastructuur. Hierbinnen wordt onder andere het invullen van ontbrekende schakels in wandel- en fietspaden als deelactie weergegeven
2. versterking ecologische en landschappelijke infrastructuur en maatregelen ter bestrijding van wateroverlast
3. versterken landbouwstructuur

3.1.2. “Inrichtingsplan fietslinken” als uitvoering van inrichtingsproject “Openruimtenetwerk VSGB”

Voorliggend inrichtingsplan past vooral in doelstelling 1 van het planprogramma (versterken recreatieve / functionele infrastructuur).

Het is een eerste, inhoudelijk eerder beperkt, inrichtingsplan bedoeld om snel tot realisatie op terrein te komen en is voornamelijk toegespitst op het garanderen van de verbindingfunctie van het gebied, weliswaar met een beperkte koppeling naar direct verwante thema’s (landschap, ...).

Het dient vermeld dat hierna nog meerdere inrichtingsplannen zullen volgen waarin een breder en meer evenwichtig pallet van thema’s zal worden aangepakt.

Dit gebeurt telkens vanuit het perspectief van het creëren van een openruimtenetwerk.

Kaart 22 geeft een globaal concept als achtergrond voor de verschillende inrichtingsplannen.

Kaart 22 geeft ook een beeld van mogelijke inrichtingsplannen die uitvoering kunnen geven aan dit concept. Hier situeert het “inrichtingsplan fietslinken” zich tussen de andere (mogelijke) inrichtingsplannen.

Mogelijke inrichtingsplannen als een vervolg op de fietspaden (stand van zaken september 2008) zijn (kaart 22)

- Strategisch open ruimte –project Woluweveld : Woluweveld is een uniek geïsoleerd Randstedelijk landbouwgebied met tal van recreatieve potenties en kansen voor landbouw als beheerder open ruimte.
- Uitwerken van het concept “ Parkenlandschap” als groen lint rond de Vuilbeek en Kleine Maelbeek. Hier ligt een netwerk van groengebieden en kasteelparken dat mits de nodige inrichting een aaneengesloten blauw-groene schakel kan vormen, aansluitend op de Woluwevallei. Trage Wegen zijn hier een belangrijke bindmiddel. Openleggen van waterlopen geeft er kansen aan waterberging, landschap en ecologie .
- Strategisch project rond de Woluwe : Deze waterloop vormt een belangrijke fysieke structuur die al de open ruimtes in deze Randstedelijke zone aaneenrijgt
- Strategisch project rond de Renbaan van Sterrebeek : Hier wordt een nieuwe ruimtelijke bestemming gezocht via een gewestelijk RUP. De randvoorwaarden zijn het bewaren van het open ruimte karakter en aansluiten op de open ruimte en recreatieve mogelijkheden in de omgeving.
- Strategisch project rond Nossegemdelle. Dit open ruimtegebied is een uitloper van de open ruimte van Kortenbergh en van groot belang voor het bestaan van een kwalitatief openruimtenetwerk. De toekomst van dit gebied en nood aan inrichting is afhankelijk van een aantal beslissingen in kader van een verdere uitwerking van het afbakeningsproces VSGB.
- Strategisch project rond de Kleine Beek : Deze zijloop van de Woluwe biedt de mogelijkheid een groen wandelparcours te realiseren dat de kern van Zaventem voor Trage weggebruikers terug verbindt met de open ruimte van Kortenbergh en tegelijk ook kansen biedt dit groene lint uit te bouwen.

3.2. Projectdefinitie en doelstellingen

Projectdefinitie: Dit “inrichtingsplan fietslinken” wil aan de globale doelstelling, de vorming van een openruimtenetwerk, bijdragen door:

- het beter verbinden en ontsluiten van de geïsoleerde open ruimtes. Niet alleen worden de open ruimtes onderling verbonden door fietspaden, de verbinding is ook gericht op de omliggende fietsroutenetwerken in Brussel en de aanliggende Vlaamse gemeentes met nog uitgestrekte open ruimte.
- Het verhogen van het maatschappelijk draagvlak van deze open ruimtes door dat ze drager worden van een bovenlokaal fietsroutenetwerk.
- Via de omkaderende inrichting van de fietspaden ook de landschappelijke kwaliteit

van de geïsoleerde open ruimtes verhogen.

De **doelstelling** is de inrichting van onverharde of slechte wegen. Dit kadert binnen het provinciaal functioneel of recreatief fietsrouten netwerk van de Provincie Vlaams – Brabant, of is een prioriteit uit het gemeentelijk mobiliteitsbeleid.

Bij deze inrichting horen ook groenelementen die het landschap aantrekkelijker maken.

Waar mogelijk wordt via inrichting ingespeeld op cultuurhistorische elementen.

Gezien de beperkte open ruimte is het vaak noodzakelijk de verbindende wegen voor langzaam verkeer een invulling te geven die aan verschillende gebruikers tegemoet komt.

De meeste fietspaden worden zodanig ingericht dat ze ook bruikbaar zijn voor wandelaars en landbouwers.

De aan te leggen trajecten zorgen voor een ontsluiting en verbinding van een aantal open ruimtes binnen het hele openruimtenetwerk (zie concept 3.1.2).

De zones die specifiek door de aan te leggen fietspaden ontsloten worden, worden weergegeven op kaart 23 en in detail besproken in wat volgt;

1. Zone Woluweveld

Dit is een ingesloten landbouwgebied dat naast landbouwfunctie een belangrijke rol kan spelen als gebied voor zachte mobiliteit (i.e. wandel- en fietsverplaatsing). Van hieruit kan men aansluiten op

- fietsrouten netwerk Brussels Gewest
- fietsroutes Machelen
- fietsroute HST-fietspad naar Leuven
- fietsroute naar Kraainem

Het Woluweveld is strategisch gelegen tussen de vele bedrijventerreinen. Deze zone biedt heel wat mogelijkheden in het woon - werktraject van werknemers die de fiets willen gebruiken. Combinatie fietsen- wandelen – landbouwverkeer kan aangewezen zijn. Landschappelijke inkleding en poorteffecten kunnen een landschappelijke meerwaarde vormen.

Trajecten inrichtingsplan : Everse Weg, Harenweg.

2 . Zone Boesberg

Naast een verbindende functie voor recreatief en functioneel fietsverkeer is de Oude Keulse Weg een belangrijk cultuurhistorisch relict in dit gebied dat extra kan geaccentueerd worden. Een gecombineerd gebruik van de trajecten door fietsers, wandelaars en landbouwverkeer vormt een meerwaarde voor de zone Boesberg. Ook begeleidende maatregelen om sluisverkeer te verhinderen verhogen de gebiedskwaliteit (naar voorbeeld van Zeventommen en Oudergemse Weg). Daarnaast vormt erosie een belangrijk aandachtspunt bij aanleg van verhardingen. De Boesberg kent een steile helling.

Trajecten: Konijnneweg en Oude Keulse Weg

3. Zone open ruimtes Kraainem

Deze open ruimtes (vooral Hennekenberg en Groenveveld) bevatten tal van Trage Wegen. Het groen en de open ruimtes in Kraainem vormen een essentiële link om op hoger niveau een verbinding te creëren over de verschillende open ruimtes heen naar het Park van

Tervuren. Dit wordt verder uitgewerkt in een actieplan Trage Wegen dat uitwerking kan vinden in verdere inrichtingsplannen.

Het geselecteerde traject vormt op zijn beurt een belangrijke schakel in dit parcours. Het is in feite de laatste open ruimte corridor tussen de open ruimte Hennekenberg en de open Ruimte Groeneveld.

Hennekenberg sluit aan op de groene wandeling van de Woluwevallei. Groeneveld sluit momenteel via een doorgang onder de R0 (Oscar De Burburelaan) aan op de verschillende kasteelparken rond de Vuilbeek en Kleine Maelbeek. Mogelijk zou een nieuwe doorgang onder de RO van de Hebronlaan in de toekomst een kwalitatief hoogstaandere verbinding vormen tussen deze gebieden.

Naast een belangrijke schakel in een Trage Wegen parcours (doelgroep wandelen) , vormt dit traject ook een onveilige fietszone voor schoolgaande jeugd. Het vormt de verbinding tussen een school aan de Bosstraat en het druk bereden fietspad langs de Koningin Astridlaan. Maar momenteel is geen fietspad aanwezig op dit verbindend gedeelte.

Een combinatie fietsen- wandelen lijkt aangewezen voor dit traject.

Traject : verbinding Koningin Astridlaan en Bosstraat

4. Zone De Burbure

Deze zone vormt een belangrijke verticale verbinding in de Randstedelijke regio waar de meeste fietsverbindingen eerder Oost- West georiënteerd zijn.

Recreatief vormt de zone de Burbure een geheel met de andere parken (Jourdain, Ter Meren, Warande park). Combinatie fietsen- wandelen is aangewezen. Inrichting mag het park-karakter niet schaden.

Traject : Burburepad

5. Verbinding Hippodroom Sterrebeek –park van Tervuren

Het druk bezochte park van Tervuren zou in de toekomst meer aansluiting kunnen vinden op de omgeving van de renbaan. Combinatie fietsen – wandelen - landbouwverkeer is aangewezen.

Trajecten : Perkstraat, Verbinding Perkstraat - Museumlaan

Kaart 22 geeft een overzicht van de trajecten van de fietspaden binnen de open ruimte.

3.3. Inrichtingsmaatregelen

3.3.1. Inrichten Kleine Everse Weg

Een visuele situering van de Kleine Everse Weg is terug te vinden op [kaart 23](#) en [kaart 24](#)

Uitvoeringseenheid 1.1. Aanleg van een wandel- en fietspad met beplanting

Inrichting is gericht op het creëren van een hoogwaardige verbinding voor woon-werkverkeer met de fiets alsook voor schoolgaande jeugd met een hiertoe geschikte en duurzame verharding. Aansluitend hierop is afsluiten voor gemotoriseerd verkeer een aandachtspunt bij de inrichting.

Daarnaast is er een recreatieve en landschappelijke aankleding van het fietspad. Het huidige groene aspect wordt hierbij zoveel mogelijk bewaard en versterkt. Het fietspad kan gezien worden als een uitloper van het Woluweveld.

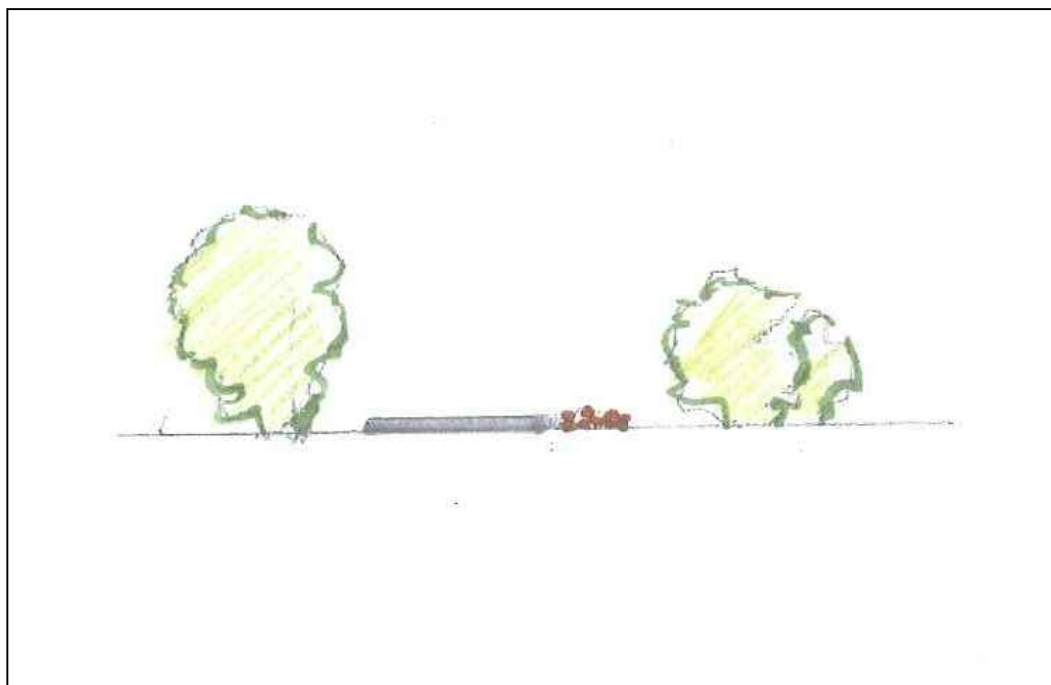
Tegelijk heeft het begeleidend groen een schermfunctie voor de aanpalende verkaveling.

Voor wandelaars (vb buurtbewoners uit aanpalende bestaande verkaveling en nog nieuwe aan te leggen verkaveling) wordt een aparte strook voorzien in een zacht materiaal. Inrichting van het fietspad moet ook gericht zijn op creëren van openheid en veilig gevoel, hetgeen momenteel een knelpunt is.

Nr.	Maatregel	Hoeveelheid	Financiering	Uitvoering	Beheer
1.1.1.	aanleg wandel- en fietspad	600 m	Vlaamse Gewest, gemeente*	VLM	Zaventem

* voor dit fietspad is het mogelijk o.b.v. latere technische plannen tevens een provinciale subsidie aan te vragen

Figuur 1: Profiel Kleine Everse weg

Uitvoeringseenheid 1.2. Verwerven en inrichten van een poort aan begin van het pad

Het te verwerven perceel wordt ingericht als een fietsinrijpunt tussen Brussel en Zaventem met aangepaste beplanting en infrastructuur voor het fietsverkeer. Figuur 2 geeft een voorbeeld van hoe dergelijke poort er zou kunnen uitzien. De detailinrichting dient rekening te houden met omringend landschap (Woluweveld, oude kerkhof Evere, ...)

Nr.	Maatregel	Hoeveelheid	Financiering	Uitvoering	Beheer
1.2.1	Grondverwerving in der minne of via onteigening	0,25 ha	Vlaamse Gewest, gemeente	VLM	Zaventem
1.2.2	Inrichten van fietspoort Everseweg	0,25 ha	Vlaamse Gewest, gemeente	VLM	Zaventem

Figuur 2: Concept fietspoort bij de Kleine Everse weg

3.3.2. Inrichten Harenweg

Een situering van de Harenweg is terug te vinden op kaart 23 en kaart 25

Uitvoeringseenheid 2.1. Aanleg van wandel- en fietspad

Een duurzame verharding voor woon-werkverkeer wordt voorzien. Deze weg is in hoofdzaak gericht op de bedrijvenzone ten Noorden van Woluweveld en ligt in feite voor 90 % in uitbreidingszone van deze bedrijventerreinen (zie gewestplan op kaart 25). In de toekomst kan dit traject een heel belangrijkere rol spelen voor woon- werkverkeer wanneer een bijkomende verbinding met Machelen gerealiseerd kan worden en in aansluiting op de nieuwe tramlijn gepland door het Brussels gewest.

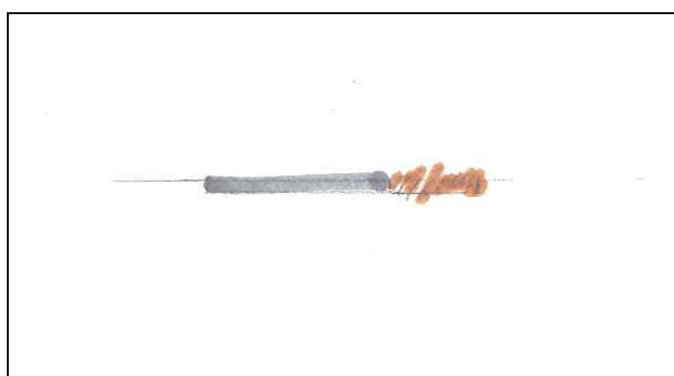
Dit aspect is bepalend voor de inrichting van de weg. Er dient buiten dit functionele aspect eveneens rekening gehouden te worden met het verbindend landschappelijke aspect van het traject tussen bedrijven en de nog landelijke zone .

Gezien het veelvuldig gebruik door wandelaars en vooral joggers wordt een apart wandelpad in zacht materiaal voorzien.

Randvoorwaarden bij technisch ontwerp is ook het tegengaan van sluijverkeer, in dit geval vooral terreinwagens.

Nr.	Maatregel	Hoeveelheid	Financiering	Uitvoering	Beheer
2.1.1.	Aanleg wandel- en fietspad	650 m	Vlaamse Gewest, gemeente	VLM	Zaventem

Figuur 3: Profiel Harenweg

3.3.3. Inrichten Oude Keulse Weg

Een situering van de Oude Keulse Weg is terug te vinden op kaart 23 en kaart 26

Uitvoeringseenheid 3.1. Aanleg van fietspad

Een duurzame en aangepaste nieuwe verharding wordt voorzien waarbij rekening wordt gehouden met een aantal belangrijke randvoorwaarden.

Het traject moet gebruikt kunnen worden door grote aantallen fietsers met voldoende comfort. Het traject ligt strategisch voor ontsluiten van gans het gebied voor woon – werkverkeer met de fiets.

Medegebruik door landbouw is een eerste belangrijke randvoorwaarde.

Landschappelijk - historisch: door gebruik te maken van kasseien bij de aanleg van de verharding kan het historische karakter van deze oude Romeinse weg worden benadrukt. Weliswaar zonder de veiligheid voor fietsers in het gedrang te brengen.

De aansluiting met het verharde gedeelte van de Oude Keulse weg vormt een hoog punt met prachtige vergezichten op de hoofdstad. Hier wordt in het ontwerp een groene en recreatieve infrastructuur voorzien waar ook verwijzingen naar Romeins erfgoed in kunnen verwerkt worden..

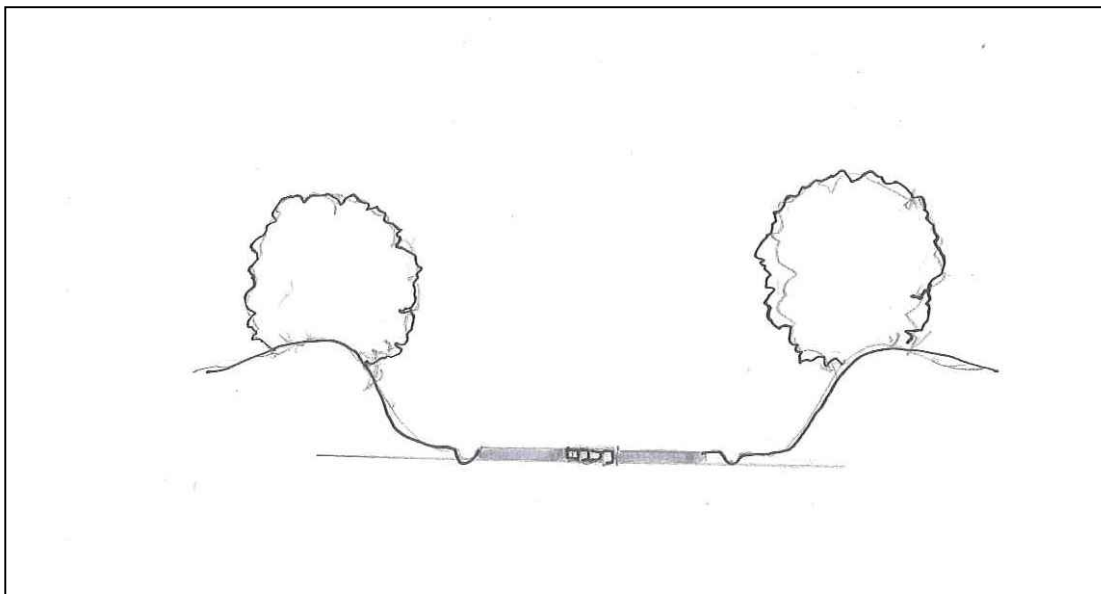
Sluipverkeer: Bij het technisch ontwerp zal men rekening houden met sluipverkeer . Naast auto's wordt ook rekening gehouden met wagen van terreinwagens .

Erosie: Bij het technisch ontwerp zullen ook erosieremmende maatregelen meegenomen worden(in aansluiting op het gemeentelijk erosiebestrijdingsplan). Opvang van water moet bijvoorbeeld afgestemd worden op de nabijgelegen erosiegracht.

Een aandachtspunt bij inrichting is het afstemming op een beheerplan voor de holle weg vanuit de gemeente Zaventem.

Nr.	Maatregel	Hoeveelheid	Financiering	Uitvoering	Beheer
3.1.1.	Aanleg van fietspad	1000 m	Vlaamse Gewest, gemeente*	VLM	Zaventem

* voor dit fietspad is het mogelijk o.b.v. latere technische plannen tevens een provinciale subsidie aan te vragen

Figuur 4: Profiel Oude Keulse Weg

3.3.4. Inrichten Konijnweg

Een situering van de Konijnweg is terug te vinden op kaart 23 en kaart 27

Uitvoeringseenheid 4.1. Aanleg van fietspad

Een aangepaste duurzame verharding wordt voorzien bij begin en einde van het traject dat intensief door landbouwvoertuigen wordt gebruikt, waarbij rekening wordt gehouden met een aantal belangrijke andere randvoorwaarden.

Landschap en ecologie primeren voor de inrichtingskeuze van dit traject.

De inrichting moet natuurlijk voldoende veiligheid en comfort bieden voor recreatief verkeer maar de nadruk ligt, voor het holle weg gedeelte, minder uitdrukkelijk op het functionele in tegenstelling tot de Oude Keulse Weg.

De inrichting dient afgestemd te worden op een beheerplan voor de holle weg.

Sluipverkeer: Een technisch ontwerp zal rekening houden met deze problematiek (voorbeeld tractorsluizen) zowel voor gewone personenwagens als terreinwagens.

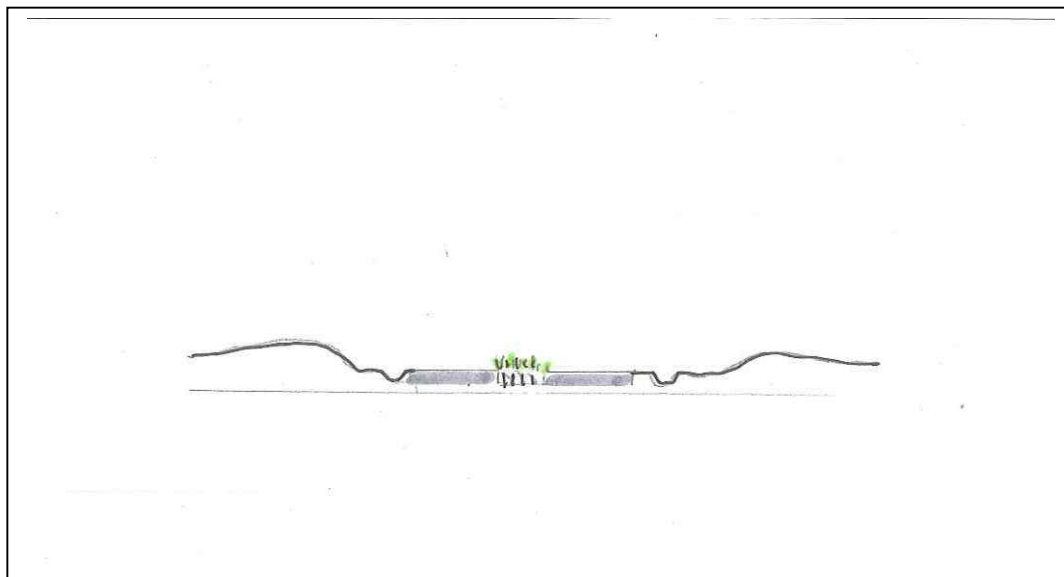
Erosie : ook erosiewerende maatregelen worden meegenomen bij het technisch ontwerp (voorbeeld plaatsing van geulen en roosters), in aansluiting op het gemeentelijk erosiebestrijdingsplan .

Medegebruik door landbouw is ook hier een aandachtspunt.

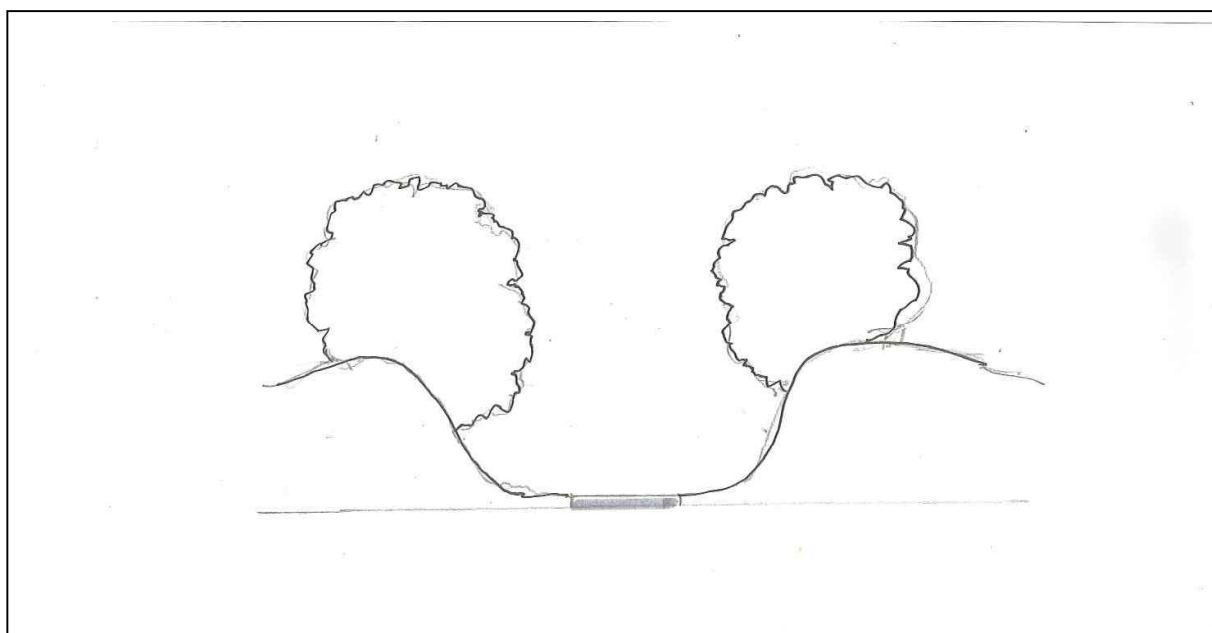
Nr.	Maatregel	Hoeveelheid	Financiering	Uitvoering	Beheer
4.1.1.	Aanleg fietspad	550 m	Vlaamse Gewest, gemeente*	VLM	Zaventem

* voor dit fietspad is het mogelijk op basis van latere technische plannen tevens een provinciale subsidie aan te vragen

Figuur 5a: Profiel Konijneweg, gedeelte niet holle weg

Figuur 5b: Profiel Konijneweg, gedeelte holle weg

3.3.5. Inrichten verbinding Koningin Astridlaan - Bosstraat

Een situering van de verbinding tussen de Koningin Astridlaan en de Bosstraat is terug te vinden op kaart 23 en kaart 28.

Uitvoeringseenheid 5.1. Verwerven en aanleg van een wandel-en fietspad met beplanting

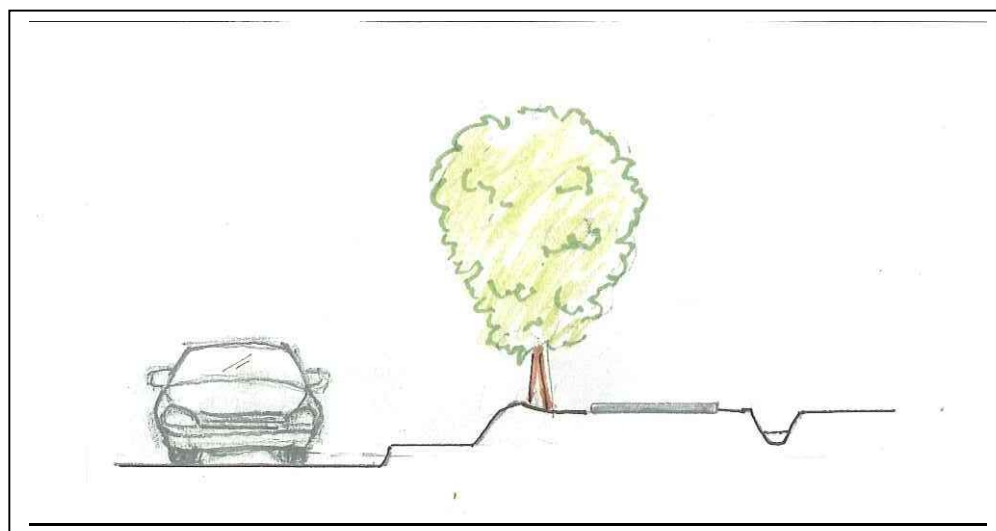
Een aangepaste en duurzame verharding wordt voorzien in functie van het functionele (school) fietsverkeer op dit traject. Door beplanting (bomenrij) wordt het nieuwe fietstraject maar ook het bestaande wandelpad visueel aantrekkelijker gemaakt. De bomenrijen van de Hebronlaan worden door deze aanleg verlengd zodat er landschappelijk een link wordt gelegd tussen de open ruimte Hennekenberg en de open ruimte Groeneveld. Zo kan ook het bestaande voetpad een rol spelen in een (toekomstig) Trage Wegenparcours. Creëren van een groen rustpunt hoort tot de landschappelijke inkleding

Via een gracht wordt dit traject afgescheiden van de landbouwzone.

Een deel van het fietstraject wordt aangelegd op te verwerven grond, een deel aan de ingang van de gemeentelijke voetbalvelden.

Nr.	Maatregel	Hoeveelheid	Financiering	Uitvoering	Beheer
5.1.1.	Grondverwerving in der minne of door onteigening	0,1 ha	Vlaamse Gewest, gemeente	VLM	Kraainem
5.1.2.	Aanleg wandel- en fietspad	200 m	Vlaamse Gewest, gemeente	VLM	Kraainem

Figuur 6: Profiel Koningin Astridlaan - Bosstraat

3.3.6. Inrichten Burburepad

Een situering van het Burburepad is terug te vinden op kaart 23 en kaart 29.

Uitvoeringseenheid 6.1. Aanleg van wandel- en fietspad

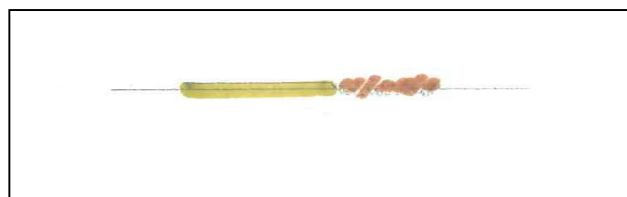
Via aanleg van een aangepaste verharding wordt functioneel fietsverkeer mogelijk doorheen het gebied de Burbure. Hierbij wordt rekening gehouden met wandelverkeer in dit toeristisch interessant traject door middel van een wandelpad in zacht materiaal.

De keuze van verharding wordt afgestemd op het valleikarakter van het gebied (ecologisch en landschappelijk). In de landschappelijk inkleding van het traject zit ook het creëren van een duidelijke toegang inbegrepen. De grondverwerving en latere inrichting dienen afgestemd te worden op de plannen rond waterberging. Ook afstemming op een beheerplan voor dit groengebied is noodzakelijk.

Nr.	Maatregel	Hoeveelheid	Financiering	Uitvoering	Beheer
6.1.1.a.	Aanleg wandel- en fietspad	650 m	Vlaamse Gewest, gemeente*	VLM	Kraainem
6.1.1.b	Aanleg wandel- en fietspad	50m	Vlaamse Gewest, gemeente*	VLM	Wezembeek- Oppem
6.1.2.a	Grondverwerving in der minne of door onteigening	0,46 ha	Vlaamse Gewest, gemeente*	VLM	Kraainem
6.1.2.b	Grondverwerving in der minne of door onteigening	0,04 ha	Vlaamse Gewest, gemeente*	VLM	Wezembeek- Oppem

* voor dit fietspad is het mogelijk o.b.v latere technische plannen tevens een provinciale subsidie aan te vragen

Figuur 7: Profiel Burburepad

3.3.7. Inrichten Perkstraat

Een situering van de “Perkstraat” is terug te vinden op kaart 23 en kaart 30.

Uitvoeringseenheid 7.1. Aanleg van fietspad

Een aangepaste duurzame verharding wordt voorzien geschikt voor recreatief fietsverkeer, schoolgaande jeugd, landbouwverkeer en wandelaars. Ook is sluijverkeer door personenwagens en terreinwagens een belangrijke randvoorwaarde voor het technisch ontwerp van dit pad.

Nr.	Maatregel	Hoeveelheid	Financiering	Uitvoering	Beheer
8.1.1.a	Aanleg fietspad	500m	Vlaamse Gewest, gemeente*	VLM	Zaventem
8.1.1.b	Aanleg fietspad	50m	Vlaamse Gewest, gemeente*	VLM	Wezembeek- Oppem

* voor dit fietspad is het mogelijk op basis van latere technische plannen tevens een provinciale subsidie aan te vragen

Figuur 8: Profiel Perkstraat

3.3.8. Inrichten verbinding Perkstraat - Museumlaan

Een situering van de “Verbinding Perkstraat – Museumlaan” is terug te vinden op kaart 23 en kaart 31.

Uitvoeringseenheid 8.1. Aanleg van fietspad

Een aangepaste duurzame verharding biedt doorgangsmogelijkheid voor landbouwverkeer, recreatief fietsverkeer en wandelaars. Sluipverkeer weren is ook hier een belangrijke randvoorwaarde bij het technisch ontwerp.

Deze weg ligt strategisch tussen het Park van Tervuren (westzijde) en het Hippodroom en biedt aanvullend op het huidige recreatieve knooppuntennetwerk een alternatief parcours dat een mooi zicht biedt op het typische landschap rond de renbaan. Bij de inrichting neemt dit landschappelijke aspect een belangrijke plaats in. De nadruk ligt hier iets minder op het functionele karakter zoals bij de Perkstraat.

Nr.	Maatregel	Hoeveelheid	Financiering	Uitvoering	Beheer
9.1.1.a	Aanleg fietspad	100 m	Vlaamse Gewest, gemeente	VLM	Wezembeek- Oppem
9.1.1.b	Aanleg fietspad	900 m	Vlaamse Gewest, gemeente	VLM	Zaventem

Figuur 9: Profiel verbinding Perkstraat - Museumlaan

Tabel 3: Overzicht kostenraming

Code en Maatregel	Uitvoerende partner	Beheerder	Hoeveelheid	Eenheidsprijs	Totaal (€) excl. BTW	Alg. kosten (10 %)	BTW 21 %	Alg. totaal (euro)
1. Inrichten Kleine Everse Weg								
<u>1.1.Aanleg van een wandel- en fietspad met beplanting</u>								
1.1.1. aanleg wandel- en fietspad	VLM	Zaventem	600 m	110	66.000	6.600	15.246	87.846
<u>1.2. Verwerven en inrichten van een poort aan begin van het pad</u>								
1.2.1 grondverwerving in der minne of via onteigening	VLM	Zaventem	0,25 ha	25.000	6.250			6.250
1.2.2 inrichten van fietspoort Everseweg	VLM	Zaventem	0,25 ha	130.000	32.500	3.250	7.507,5	43.257,5
2. Inrichten Harenweg								
<u>2.1.Aanleg van wandel- en fietspad met beplanting</u>								
2.1.1. aanleg van wandel- en fietspad	VLM	Zaventem	650 m	110	71.500	7.150	16.516,5	95.166,5
3. Inrichten Oude Keulse Weg								
<u>3.1.Aanleg van fietspad</u>								
3.1.1. aanleg van fietspad	VLM	Zaventem	1000 m	140	140.000	14.000	32.340	186.340
4. Inrichten Konijnweg								
<u>4.1.Aanleg van fietspad</u>								
4.1.1. aanleg fietspad	VLM	Zaventem	550 m	130	71.500	7.150	16.516,5	95.166,5
5. Inrichten verbinding Koningin Astridlaan - Bosstraat								
<u>5.1.Verwerven en aanleg van een wandel- en fietspad met beplanting</u>								

5.1.1. grondverwerving in der minne of door onteigening	VLM	Kraainem	0.1 ha	25.000	2.500			2.500
5.1.2. aanleg wandel- en fietspad	VLM	Kraainem	200 m	180	36.000	3.600	8.316	47.916
6. Inrichten Burburepad								
<u>6.1.Aanleg van wandel- en fietspad</u>								
6.1.1a. aanleg fietspad	VLM	Kraainem	650 m	150	97.500	9.750	22.522,5	129.772,5
6.1.1b. aanleg fietspad	VLM	Wezembeek Oppem	50 m	150	7.500	750	1.732,5	9.982,5
6.1.2a. grondverwerving in der minne of door onteigening	VLM	Kraainem	0,46 ha	25.000	11.607			11.500
6.1.2b. grondverwerving in der minne of door onteigening	VLM	Wezembeek Oppem	0,04 ha	25.000	893			1000
7. Inrichten Perkstraat								
<u>7.1.Aanleg van fietspad</u>								
7.1.1a. aanleg fietspad	VLM	Zaventem	500 m	130	65.000	6.500	15.015,0	86.515
7.1.1b. aanleg fietspad	VLM	Wezembeek-Oppem	50 m	130	6.500	650	1.501,5	8.651,5
8. Inrichten Verbinding Perkstraat – Museumlaan								
<u>8.1.Aanleg van fietspad</u>								
8.1.1a. aanleg fietspad	VLM	Wezembeek-Oppem	100 m	130	13.000	1.300	3.003	17.303

8.1.1b. aanleg fietspad	VLM	Zaventem	900 m	130	117.00	11.700	27.027	155.727
-------------------------	-----	----------	-------	-----	--------	--------	--------	---------

DEEL 4. UITVOERINGSPROGRAMMA

Het “inrichtingsplan fietslinken in het openruimtenetwerk Plateau van Moorsel” voorziet dat de Vlaamse minister bevoegd voor landinrichting met de goedkeuring van onderhavig inrichtingsplan:

1. de Vlaamse Landmaatschappij, overeenkomstig art.13§4 van het decreet van 21 december 1988, belast met

Op het domein toebehorende aan of toe te bedelen aan de gemeente Zaventem

- aanleg van een wandel-en fietspad op de Kleine Everse Weg (maatregel 1.1.1)
- grondverwerving in der minne of via onteigening (maatregel 1.2.1) en inrichten van fietspoort Everse Weg (maatregel 1.2.2)
- aanleg van een wandel- en fietspad op de Harenweg (maatregel 2.1.1)
- aanleg van een fietspad op de Oude Keulse Weg (maatregel 3.1.1)
- aanleg van een fietspad op de Konijnweg (maatregel 4.1.1)
- aanleg van een deel van een fietspad op de Perkstraat (maatregel 7.1.1.a)
- aanleg van een deel van een fietspad op de verbinding Perkstraat- Museumlaan (maatregel 8.1.1.b)

Op het domein toebehorende aan of toe te bedelen aan de gemeente Kraainem

- grondverwerving in der minne of via onteigening (maatregel 5.1.1) en aanleg van een wandel-en fietspad tussen de Koningin Astridlaan en de Bosstraat (maatregel 5.1.2)
- grondverwerving in der minne of via onteigening (maatregel 6.1.2.a) en aanleg van een deel van een fietspad op het Burburepad (maatregel 6.1.1.a)

Op het domein toebehorende aan de gemeente Wezembeek-Oppem

- grondverwerving in der minne of via onteigening (maatregel 6.1.2.b) en aanleg van een deel van een fietspad op het Burburepad (maatregel 6.1.1.b)
- aanleg van een deel van een fietspad op de Perkstraat (maatregel 7.1.1.b)
- aanleg van een deel van een fietspad op de verbinding Perkstraat- Museumlaan (maatregel 8.1.1.a)

Waarbij het beheer vanaf de voorlopige oplevering van de werken gebeurt door de

gemeente: Zaventem (maatregel 1.1.1, 1.2.2, 2.1.1, 3.1.1, 4.1.1, 7.1.1.a, 8.1.1.b), Kraainem (maatregel 5.1.2, 6.1.1.a,) en Wezembeek-Oppem (maatregel 6.1.1.b, 7.1.1.b, 8.1.1.a)

Waarbij de werken, na de definitieve oplevering worden overgedragen de gemeente: Zaventem (maatregel 1.1.1, 1.2.2, 2.1.1, 3.1.1, 4.1.1, 7.1.1.a, 8.1.1.b), Kraainem (maatregel 5.1.2, 6.1.1.a,) en Wezembeek-Oppem (maatregel 6.1.1.b, 7.1.1.b, 8.1.1.a)

Waarbij de verworven gronden (maatregel 1.2.1, 5.1.1 en 6.1.2) voor de uitvoering van de inrichtingsmaatregelen worden overgedragen aan de gemeente Zaventem (1.2.1), Kraainem (5.1.1 en 6.1.2.a) en Wezembeek-Oppem (6.1.2.b)

De uitvoering van de maatregelen inrichten van fietspoort Everse Weg (maatregel 1.2.2), de aanleg van een wandel-en fietspad tussen de Koningin Astridlaan en de Bosstraat (maatregel 5.1.2) en de aanleg van een fietspad op het Burburepad (maatregel 6.1.1) is voorzien in 2011-2013.

De uitvoering van de overige maatregelen is voorzien in 2009-2011.

DEEL 5. FINANCIERINGSPLAN

Vlaamse Landmaatschappij

Op gronden van de gemeentes

Totaal bedrag van de uitgaven voor:

- De maatregelen betreffende inrichting 1.1.1*, 1.2.2, 2.1.1, 3.1.1*, 4.1.1*, 5.1.2, 6.1.1*, 7.1.1, 8.1.1*, 9.1.1
- De maatregelen betreffende grondverwerving 1.2.1, 5.1.1, 6.1.2

Raming	€ 724.000
Algemene kosten (10%)	€ 72.400
BTW (21%)	€ 167.244
Grondverwerving	€ 21.250
Totaal	€ 984.894

Ten laste van het Vlaamse Gewest, als subsidie aan de Vlaamse Landmaatschappij in toepassing van art.4 van het subsidiebesluit , 100% van het bedrag dat niet ten laste wordt genomen door de gemeente (70% voor landinrichtingswerken)

€ 674.550,80

Ten laste van het Vlaamse Gewest, als subsidie aan de Vlaamse Landmaatschappij in toepassing van art.4 van het subsidiebesluit , 100% van het bedrag dat niet ten laste wordt genomen door de gemeente (50% voor verwerving van onroerende goederen)

€ 10.625,00

Aandeel van de gemeente Zaventem (30% van de totale kostprijs van de landinrichtingswerken)

€ 225.005,55

Aandeel van de gemeente Zaventem (50% van de totale kostprijs van de verwerving van onroerende goederen)

€ 1.250,00

Aandeel van de gemeente Kraainem (30% van de totale kostprijs van de landinrichtingswerken)

€ 53.306,55

Aandeel van de gemeente Kraainem (50% van de totale kostprijs van de verwerving van onroerende goederen) € 8.928,50

Aandeel van de gemeente Wezembeek-Oppem (30% van de totale kostprijs van de landinrichtingswerken) € 10.781,10

Aandeel van de gemeente Wezembeek-Oppem (50% van de totale kostprijs van de verwerving van onroerende goederen) € 446,50

*voor dit fietspad, dat deel uitmaakt van het provinciaal functioneel fietsroutenetwerk, is het mogelijk op basis van latere technische plannen tevens een subsidie in het kader van het fietsfonds en/of een provinciale subsidie aan te vragen waardoor het aandeel van de gemeente verlaagt naar 20% en tevens de subsidies in het kader van landinrichting verlagen

Tabel 4: Kostenraming werken en grondverwerving per uitvoerende partner

Uitvoerende Partner	Kostenraming werken incl. kosten en BTW (EUR)	Grondverwerving (EUR)	Totaal (EUR)
VLM	963.644	21.250	984.894
Totaal			

Tabel 5: Kostenraming werken en grondverwerving per financierende partner

Financierende Partner	Kostenraming werken incl. kosten en BTW (EUR)	Grondverwerving (EUR)	Totaal (EUR)
Vlaamse Gewest	674.550,80	10.625,00	685.175,80
Zaventem	225.005,55	1.250,00	226.255,55
Kraainem	53.306,55	8.928,50	62.235,05
Wezembeek-Oppem	10.781,10	446,50	11.227,60
Totaal	963.644	21.250	984.894

Tabel 6: Overzicht financieringsplan

Partner	Raming subsidie Vlaamse Gewest (EUR)*	Raming aandeel partner (EUR)*
Zaventem	685.175,80	226.255,55
Kraainem		62.235,05
Wezembeek-Oppem		11.227,60
Algemeen totaal project	984.894	

* voor verscheidene fietspaden is het mogelijk op basis van latere technische plannen tevens een subsidie in het kader van het fietsfonds en/of een provinciale subsidie aan te vragen waardoor het aandeel van de gemeente verlaagt naar 20% (zo komt de raming van het respectievelijke aandeel per gemeente op € 180.668,80 voor Zaventem; € 49.257,80 voor Kraainem en € 9.364,20 voor Wezembeek-Oppem) en tevens de subsidies in het kader van landinrichting verlagen (de raming bedraagt dan € 338.317,20)